

APŽVALGA.

SESTOKIJADA.

K. Seštokas, trejetą metų atgal prasišalinęs iš Sąjungos, gavo "patriotišką įkvėpimą" ir ėmė "Tėvynėje" rašinėti visokią nesuomones, kad "mums reikia daugiau tėvynės meilės", kad "socialistų teorijos tai tik svajonės" ir tt.

Dabar jis vėl pabėgo iš Sąjungos; prisiglaudė po ex-socialistų močiutės "Vienybės Lietuvių" skraiste, — it sugrižęs sunus palaidunas, — ir vėl klega savo nelemtą plepalinę apie socialistus.

Seštokas "Vienybėje L." pasivadina teisybės įsekoktoju. Lietuvių socialistai vadovai ir agitatoriai, anot jo, negerai: jie nemoką surasti teisybės, ir net nepasiklausia kelio pas Seštoką.

Bet Seštokas išnetyčių padaro vieną teisingą išvedimą, kad "norint geru socialistu būti, būtina reikia būti geru ir teisingu žmogumi". Bravo! Čia Seštokas pats pasisako, kodėl jis dabar — ne-socialistas. Buvo šitokia istorija:

Kada vienas vyras padavė skundą į Sąjungos Centrą ant Seštoko, kad jis to vyro moterį vylyjęs. Seštokas pagrąšino teismu Sąjungai, jeigu tas skundas tilptų "Kovo", o pats išspruko iš Sąjungos, kad patriotiškuose laikraščiuose galėtų mokint socialistus doros, kurios pats niekad per daug neturėjo.

Kaip čia da seniai Seštokas, važinėdamas su "socialistiškais" prakalbotomis, darė "inkviziciją" tautiškiems laikraščiams: atpirdavo visus nuo vietinių agentų ar vaikų ir viešai sudegindavo; o dabar jis pilna burna riečia pamokslus apie guodimą svetimų nuomoniu.

Ištikro Seštokas turi tvirtą sprandą, kad jo nenusisika, besivartant tokiais ragožiais.

Pas Seštoką niekada logikos nebuvo per daug, bet ir ta pati išdulkta, kada jam užėina patriotiškas upas.

Taip va, jis sako, "Tiktai pažinimas socializmo mokslo principų bei pamatų gali padaryti žmogų geru ir teisingu socialistu". Męs manome, kad socializmo principus pažįsta Širvydas ir Jurgelionis; pažįsta socializmo principus garsūs renegatai francūzų ministeriai ex-socialistai Briand ir Millerand. Bet kas juos pavadins dorais socialistais? Jei bent Seštokas.

Seštokas užmeta, buk "Chicago Daily World", soc. laikraščio, redaktorai ir administratoriai padavę tą laikraštį į kapitalistų rankas. Bet tai pasaka, į kurią netiki net pati "Vienybė Lietuvių".

Seštokas prieina prie išvedimo, kad ne-socialistai tankiai daugiau padaro darbininkams gėdą, negu socialistai.

— Kelerius metus buvo Sąjungoje, "su šturmu" vertė žmones prie socializmo, bet pats neiškėlė nei tiek, kad suprast, kokį gerą darbininkams daro socialistai ir ne-socialistai.

Ne-socialistas, vadinasi, reformatorius, kad ir geriausias, reikalauja, kad kapitalistai pagerintų darbininkui buvį, bet darbininkas turi visvien pavest didelę savo triuso dalį kapitalistams; o socialistas, kad ir paprastas, reikalauja, kad darbininkas gautų visą savo darbo vaisių. Ir geriausias reformatorius nori palaikyti kapitalistišką surėdymą, kuris negali apsieiti be darbininkų išnaudojimo.

Rusų patarlė sako: "Kupročių tik kapas padarys tiesų". Bet Seštoko ir kitų ex-socialistų logiką kas padarys tiesią?

Męs nesigailim, kad Seštokas persimetė į patrijotų abazą; Sąjunga, mat, nedavė gana valios perplaciant jo natūrali.

MOTERŲ SKYRIUS.

ALUTIENĖ SU DARBS-TIENE.

— Tai, mat, Darbštieinė, ta Simienė daro savo vyrui didžiausią gėdą ir nesmagumą, kad jina neina su juo niekur ant smagių pasilinksminimų, net nei į veselijas.

— Jis vienas girtuokliauja vis iki antrai, trečiai valandai nakties; kam da jam kituose girtuoklių suėjimuose reikia pačios?

— Mat, jis, žmogus, nelabai nei paisytų, kad ji neina, ale kiti iš jo šidijasi, vadindami senu singeliu ir našliu. O jį kaip pakviečia, tai jinai sako: ką aš ten veiksiu? Gert nenoriu. Geriau eisiu į susirinkimą arba paskaitysiu ką-nors.

— Aš su tokiu, Alutiene, išmirkusiu girtuokliu neičiau nei iš grėčios; išėjus su tokiu, tik gėdą nuo žmonių ir namo toki neišvadinsi iki po vidurnakčio.

— Tai ką jis, žmogus, blogo daro, kad išsigeria? Jis prageria, jis ir uždirba.

— Bet ką tu darytum, kad tavo Jonas tau užgintų eit į bažnyčią, o prisirašytų prie socialistų, neleistų nešt kunigui ant mišių? O Simienė ar nedirba, laikydama po keliatą vyrų ir apžiurėdama vaikučius?

— Jei mano diedas mėgintų prisidėt prie tų bedievių, aš jam akis išdraskyčiau! Toki, kaip Simienė, tai reikia vyrui valdyt, nes negana, kad pati pametė šventą vierą, ale nei vaikučių nemokina poterėlių ir neleidžia nei į bažnyčią.

— Kad ir Simas neturi laiko lankyti bažnyčią. Visada praštrina smulkėse mišių laike.

— Aš jį, žmogulį, nei nepa-dyviuju, nes vyras vis greičiau pasiduoda pagundai piktos dvasios. Vyrą turi moteriškė pri-laikyt. Ant mano Jodas buti seniai subūdęs, kad aš ant jo nerėkčiau ir nesiųčiau spavie-dnės.

— Man rodos, da netaip baisu, kad vyras biskį atšalą nuo vieros. Beje, Simas da vis netaip suklydęs, da jį geria moteriškė su kunigėlio pagelba atitaisytų. Jis neuži-ma tų gazietų, velnio išmislo, skaitymu.

— Kodėl tau, Alutiene, taip baisūs tie žmonės, kurie prisideda prie apšvietos, o ypatingai tokios moteris? Bet Nueik į jų namelius, o pamatysi, ar ne svariiau ten užlaikomi vaikučiai, ar ne gražiau mokinami.

— Man, Darbštieinė, grie-kas žengt į tokių masonų namus; ana ir kunigėlis mokino, kad nesusidėt su jais.

— Paaškinink, ką blogo paty-rei nuo tokių žmonių? Apsi-švietęs vyras ar moteris visur apsieis mandagiai ir neleis vel-tui laiką visokioms niekystėms.

— Nugi, paklydėliai, bedie-viai ir viskas. Ką gi da čia aiškinsi apie juos? Jau ir tu, kaip žiuriu, pradedi šnekėt klaidingai, o vis giri tas gazie-tas. Ar nepaklaidins ir tave, kaip Simienę. Simienė aš tuoj patėmėjau, kad ji kitokia. Ma-no vaikučiai, budavo, tankiai suserga; aš ją, budavo, pasi-šaukiu ant rodos, tai šneka nei šj, nei tą. Sako, reikia mie-gamas kambarys išvėdyt, čy-sčiau laikyt, o čia, esą, pas jus dumų prirukyta, oras tokis blo-gas. Mat, pas mus susirenka keliatas mūs pažįstamų; kiek-vieną šventą dieną turime alaus bačkutę; tai pašokam, padai-nuojam ir praeina laikas links-mai, ir kas čia blogo? Tik tie, kurie prisiskaito tų visokių ra-štų, tai taip šneka, kurie netiki į Dievo galybę.

— Tinginiai, apsilėdėliai vi-sus blogumus, visokias ligas su-krauja ant dievo, kad dievas jas siuncia ir jomis juos bau-džia, o patįs nenori nieko pa-

tirt, kur tiesa, o kur melagys-tė.

— Sosiedkėle, ar gali razum-nas žmogus sakyt, kad ziema langus atidarius laikyt, kad vai-kus sušaldyt? Aš ziema nie-kad o niekad neatidarinėju lan-gų, nes kambarys nuo miego prišila, tai vakare nereikia daug šildyt.

— O aš jau patyriau, kad buti-nai reikia moteriai žinot, kad reikia išvėdint kiekvieną rytą miegamus kambarius, netik mie-gamus, bet ir visus, kur gyve-ni. Kad moteris nors truputį apsišviestų, tai jos niekad neiš-leistų į savo grėčią alaus bač-kos, kur susirinkę priruko, pri-spaudo, namelį pavėrcia į smuklę, o tau tas visas blogu-mas, tie visi nuodai sugert, suk-vėpuot. Ar gali but vaikeliai sveiki, taip auginant? O antra, kiek prisiklauso visokių nemoraliskų kalbų. Vis giria-tės savo katalikystė, bet kur jųsū geras pavyzdīs? Pas taip vadinamus bedievius jau toki papročiai naikinami.

— Tai ką daryt? Neleisi į stubą nešt alaus, tai jie gers per dieną saliuone. Da daugiau pragers, negu namie, o namie ir moteris išgeria kokį stiklą.

Kurie nori, tai visur randa, ir męs jų neatpratinsim; tokiu bu-dų, namelius reikia išvalyt ir neduot paverst į smuklę. Męs neneškim alaus ir vyrams ne-duokim į savo stubą nešt ir su-straikuokim negert. Tada tu-rėsim daugiau laiko pasimokint pačios ir savo vaikelius pamokint ir svariiau užlaikyt. Tada pamatysim, kaip mūsų vaikų li-gos susimazins ir svekesnius išauklėsim vaikus.

— Ale man išrodo, kurie tik visai negeria smagių gėrimų, tai nepritinka prie kitų. Kur veselijoj, krikštynose ar šerme-nyse turi nesmagumą, o kiti tuom tarpu linksminasi.

— Kam gi ir reik, jei tie keliniai vestuvėjų, krikštų ir laidotuvių su girtuokliavimu? Kad girtiesi rekaut, giedot? Pasilinksminimo vietos turi but kitur, kaip tai — teatruose, koncertuose ir tt. Mūsų mote-rjų priderystė yra pirmiausia iš-siažėt girtuoklystės ir prisidėt prie susipratusių darbininkų, žengiančių prie pasiluosavimo iš kapitalizmo, ir vyrūs kalbint prie to. Sakai, kad tavo vyras prisirašyt prie socialistų, akis jam draskytum, bet kodėl to nedarai, kai girtuokliauja ir ki-tais blogumais užsiima?

— Mat, moteris netokia dru-ta, kad galėtų jį priverst prie ko geresnio. Tavo tiesa: kur tik mažiau girtuokliauja, žiu-rėk jų ir vaikai geriau aprengti, namie gražiai sutinka. Šventą dieną apsirengia visa šeimyna ir eina kur pasivaikšiot ar šiaip namie pasišneka, o mano žmogus, kaip pavalgė, taip ir eina į saliuoną, namie nei truputį nenurimsta.

— Laikraščius peikiat, jų bi-jote, gailites keliatos centų, o tuo tarpu kiek prasileidžia ant girtuoklystės! Ir da tankiai reikia sirgt nuo tų blogų įpro-čių. Kitus niekinant, prisiklausę kunigėlių, kurie sėja neapy-kantą tarp žmonių ir juos pju-do tarp savęs, ant apšvie-tą mylinčių žmonių, — o sa-vęs nematot. Šiandie kunigija, jau seniai atsizadėjusi Kristaus mokslo, po kojų pamynė arti-mo meilę, ir skelbia vien neapy-kantą; patįs gi tankiai nemora-liškai gyvena, tik turtus krau-dami, o žmonėms tik po mirčiai skiria laimę ir geresnį gyveni-mą. Tų veidmainingų moky-tojų prisiklausę, žmoneliai ak-mai tiki patįs neprotaudami, ne-tėmydami į protingesnių žmo-nių pasielgimus ir patarimus, — vien giriasi savo katalikystė.

— Ateina mano bode su ku-ma; einu pasišnekėt. Kitą kar-tą ateik pas mus, tai geriau pa-sikalbėsime; šiandie jau neturiu česo. Nors kunigėlis man kelis

PASIKALBĖJIMAS

Dėdės su Povylyu.

APIE GASPATORIUS.

— Povyly, socialistai nori su-naikint mūsų tautos fundamen-tą Lietuvoj. Jie pradėjo kovot su gaspadoriais, ukinkais.

— Ne pradėjo, bet jau seniai kovoja už reikalus darbininkų, dirbančių pas ukinkus.

— Ale kam to reikia. Gas-padorius tai gaspadorius, o bernas tai bernas ir jų nesulyginsi.

— Tuo tarpu gaspadoriai ne-šasi augštai ir nesilygina su bernais; laiko juos pažemini-me; per daug aprauna darbu; ber-nas Lietuvoj dirba visas septy-nias dienas savaitėj; jis ir šven-tadieniais retai kada esti liuo-sas. Socialistai, kaipo darbinin-kų apgynejai, visur ateina dar-bininkams pagelbon, ar darbi-ninkai dirbtų fabrikose, ar dva-ruose ar ukėse.

— Tokiu spasabu, tu rokuo-ji, kad gaspadoriui tai nieko ne-reikia uždirbti, o viską atiduoti bernams ir mergoms.

— Žinoma, yra daug mažaze-mių ukinkų, kurie patįs su sa-vo šeimynomis apsidirba žemė, o darbininką pasisamdo tiktai per darbymečius, kada reikia greitai darbas atlikti. Šitokie ukinkinai vargingai gyvena; ką jie užsidirba, dirbdami ant savo ukės, tai yra jų teisingas uždar-bis. Tokius ukinkinus socia-listai skaito paprastais darbi-ninkais. Jie tankiai gyvena negeriau už samdininkus. Bet yra daug stambių ukinkų, ku-rie samdo po kelis bernus ir mergas, o per darbymečius turi pasisamdyti po kelioliką darbi-ninkų. Šitokie ukinkinai nega-li patįs apdirbt savo ukės; jie samdo darbininkus, kad jiems apdirbtų, ir kad iš darbininkų darbo jie turėtų pelną. Šičia jau apsiereiškia išnaudojimas darbininkų. Socialistai ir dar-buojasi, kad darbininkai gautų daugiausia darbo vertės. Su-prask, dėde, kad socialistiškas judėjimas tai yra darbininkiš-kas judėjimas, kad jis yra tam, idant gerinti darbininkų buvį ir galiaus darbininkus padaryti vienatiniais pasaulio viešpa-čiais.

— Jus tik darbininkus tezi-note, o savo tauta dėl jųsų tai tegul prauza. Taip daro tik-tai tautos išgamos, tik žmonės, kurie tiki į pilvą, kaip socia-listai.

— Taip dėde. Socialistiškas judėjimas nėra tautiškas. Ka-

kartus sakė, kad su tokiomis nešnekėčiau, kurios savo vierą pametė, ale aš neiškenčiu; ro-dos, kad man negali prilipt ta bedievybė. Gud bai, tik nepa-miršk ateit.

Girtuoklio Viktė.

Gatvių vyrail.

Gatvių vyrais Vokietijoj va-dinasi socialistai, kurie ap-vaikščioja darbininkų stubes, traukdami juos prie socializmo tinkamiausiais budais.

Męs, socialistai, rupinamės, kaip nuosekliai vesti agitaciją už mūsų idėjų ir kaip geriau prie-iti prie placios minios.

Gatvių vyrai yra vienas iš nuosekliausių mūsų agitacijos įrankių. Jis yra vartojamas perdem Vokiečių Socialdemo-kratų partijos.

Mūsų žmonės protiskai mie-ga senu letargišku miegu ir iš to miego sunku juos išbudinti. Tuos, kurie dalyvauja viešame gyvenime, lankosi kokiuose vie-šuose susirinkimuose, jau tuos yra lengviau pritraukti prie dar-bininkų judėjimo. Bet prie tų, kurie visą savo liuosą laiką pra-leidžia bažnyčioj, prie stiklo alaus, prie kazirų ir šiaip jau visokiuose nesąmoninguose dar-buose, prie tų sunku mums prie-iti ir juos pajudinti.

O prieiti prie jų mums reikia, nes jie anksčiau ar vėliau turės būti su mumis. Juo ta plati darbo žmonių minia ilgiau bus toli nuo mūsų, tuo męs ilgiau turėsime nešti kapitalizmo jun-gą.

Ferdinandas La Salle pasakė: "Didžiausias mūsų priešas yra tamsamos minios, kuri savo dvasią negali perlauzzi". Męs zinome gerai, kad ta tamsoms dvasia ne taip lengvai lauziasi. Kad kiekvienas mūsų turėjo pa-nešti sunkias dvasios kovas, tai aš neabejoju.

Kad greičiau perlauzzi tuos tamsos pančius, męs turime prieiti prie kiekvieno žmogaus ir aiškinti jam netikusį dabari-nės draugijos sutvarkymą, ne-teisingą turtų padalinimą, ka-pitalistišką išnaudojimą ir nežo-monišką viešpatavimą katiatos be-gėdiškų išnaudotojų ant milio-nų išnaudojamųjų.

Su šitokiu mokiniu męs tu-rime aplankyti kiekvieną darbi-ninko grįtelę. O tą visą atlikti gali gatvių vyrai. Tie gat-vių vyrai atlieka tokį milžiniš-ką, naudingą darbą lengvai, be jokio sunkumo. Tik reikia pa-siūvesti nors vieną dieną mėne-sy, o nauda bus didelė, daug didesnė, negu iš daugelio reka-vimų ir betaktiškų tarp savęs peštynių ir kritikų dėl tūčio nieko. Gatvių vyrų darbo vai-sius aiškiausia pasirodė Vokiet-i-joj 1912 metais laike rinkimų į Reichstagą, kada jie išrinko 110 socialdemokratų, nežiurint į tai, kad visos partijos ejo prieš socialistus. Kur gatvių vyrų sistema nebuvo įvesta, ten ir nebuvo tokių didelių vaisių. Ką padaro gatvių vyrai? Gatvių vyrai, eidami pas kiekvieną dar-bininką, susipažina su juo, užmezga pasimatymo ryšius ir sueina į draugiškumą. Pažįsta savo prijautesius ir priešus. Są-moningas draugas pajudina nors ir tamsiausią grįtelę. Pažadi-na prie mąstymo, prie skaitymo laikraščių, prie lankymosi susi-rinkimuose ir prie dalyvavimo viešame gyvenime. Einant draugui į žmonių grįteles, rei-čia turėti su savimi socialistiškų laikraščių ir knygelę. Reikia, kad draugas būtų susi-pažinęs su tų laikraščių straip-niais ir tomis knygelėmis, tai yra reikia pirma pačiam juos perskaityti, kad būtų galima nu-rodyti į knygelės svarbumą ir laikraščio gerumą ir tokiu bu-du žmogui parduoti. O jeigu nenurudysi, tai tankiai žmogus netkreipia jokios atidos į kny-gelę ar laikraštį. Reikia, kad gatvių vyrai būtų mandagus, ir su didžiausiu savo priešiu. Reikia, kad draugai visada ži-notų, nuo ko pradėt šnekėt, kad visuomet galėtų užčiuopti kiek-vieno darbininko sopamąją vie-tą, o to atsiekimui reikia, kad visur išrinktiems gatvių vyrams

Vokietijos va- tai, kurie ap- ninuku subeles. prie socializmo udais.

ta, rupinamės, vesti agitaciją už kaip geriau pri- minios. yra vienas iš tų agitacijos yra vartojamų Socijaldemo- protiškai mie- ku miegu ir iš juos išbūdimi yvauja viešame si kokuose vie- uose, jau tuos traukti prie dar- . Bet prie tų liuosą laiką pra- , prie stiklo rų ir šiaip jau noningose dar- anku mums pri- dinti.

ju mums reikia, ar vėliau turės. Juo ta pati nia ilgiau bus tuo mėsi ilgiau kapitalizmo jun- a Salle pasakė: su priešas yra os, kuri savo rlauziti". Mės id ta tamsumo engvau lauziasi. ūsų turėjo pa- asios kovas, tai

perlauziti tuos mės turime vieno žmogus netikusį dabarti- utvarkymą, nedalinimą, kapi- ojimā ir nežo- ną kaliatos be- oju ant milijū- u. kinimu mės tu- kiekvieną darbi- O tą visą at- vyrai. Tie gat- tokį milžini- rbą lengvai, be Tik reikia pa- ną dieną mėne- tas didelė, daug daugelio reka- kų tarp savęs ū dėl tūčio rų darbo vai- išrodė Vokiet- laike rinkimų j jie išrinko 110 nežiurint j rtijos ėjo prie- ir gatyvų rų įvesta, ten ir elių vaisių. Ką yrai? Gatvių kiekvieną dar- instu su juo, ymo ryšius ir umą. Pazįsta ir priešus. Šą- spajudina nors telę. Pazadi- prie skaitymo ankymosi susi- ie dalyvavimo ime. Einant j grįžtes, re- ivimi socialis- ir knygelę, gas butų susi- kraščių straip- cnygelėmis, tai pačiam juos uty galima nu- s svarbumą ir ir tokiu bu- oti. O jeigu anklai žmogus atidos j kny- Reikia, kad tų mandagų, savo priešu. gai visada ži- lēt šnekēt, kad užčiuopti kiek- upamąją vie- ui reikia, kad gatvių vyrams

butų duodamos lekcijos — pamokinimai.

Tokį įrankį pasiėmę, gerai galėsimė veikti milžinišką darbą. Lai mūsų sekantis suvažiavimas tą apsvarstys ir gyvenimam įvykdys. P. Svotelis.

Ką trustams daryti.

Mūsų "palaimintosios" šalies valdžia jau keli metai, kaip trustus vaikosi, ir, jeigu dievas jai padėtų pagauti, turbūt, be mieširdystės nubastų... tik, deja, pagauti jų negali. Kas gi drįstų bent manyt, kad T. Rooseveltas yra netikęs medėjas-strielčius? Bet gi trustų sumedžiot sakosi ir jis negalėjęs...

Mat, ta visa "palaimintoji" šios šalies valdžia, su visomis savo specialiosiomis, "cystatos" pilnomis komisijomis, įješko ir bijosi, kad nerast... Trustai patįs išdavinėja oficiališką kasmetines apyskaitas iš savo apy- vartos; ten pasakytas ir nume- riais išrodyta, kokia pramonė kiek pelno davė, kur tos pramonės buveinė ir kas yra vedė- ju. Trustai, kaip matome, nei nemano slapstyti; pertai, trustų įješkimo ir persekioji- mo komedija yra lošiama nubo- vimui nemastancijų gyventojų. Ir kam reikia trustus persekio- ti? Juk jie niekas daugiau nėra, kaip tik natūrališkas pramonės ir prekybos išsiplėtojimo apsiereikimas. Pažvelgkime plačiau aplink save — pamaty- sime, kad ir kitose šalyse, kur pramonė ir prekyba daugiau iš- siplėtojusi, visur yra trustai su tokiomis-pat ypatybėmis.

Kitaip nei buti negali. Tą mums patįs kapitalistai prakti- koje parodo, ką moksliško soci- alizmo tėvai K. Marksas ir F. Engelsas pariparodė, — jog vi- sa produkcija (išdirbystė) ir iš- dalinimas išpardavimas, kaip ir išvažiojimas ir susinėšėjimas turės buti po pačios visuomenės išrinktosios valdybos priežiū- ra.

Kodėl? Todėl, kad prekių produkcijos ir išdalinimo išpar- davimo ypatybės pačios reika- lauja, kad koks-nors centras vestų-prižiūrėtų, tvarkytų, nes antraip negali pramonė išdir- bystė pasekmingai vystytis, tobulintiesi, o net nei gyvuoti. Žinome, jog nuo išdirbystės ir padalinimo išpardavimo išsivys- tymo priguli visa žmonių gero- vė.

Kur išdirbystė labiau išsivys- čiusi, ten ir abelai žmonių gerbuvis augščiau; kur gerbu- vis augštesniame laipsnyje, ten ir apsiėta daugiau išsiplatinusi, ten ir kiekviena žmonių kliaa aiškiai savo kliširius reikalus supranta, geriau apgint juos moka. Jeigu nelaimės ir slogi- na žmones, tai jos paeina nuo neteisingo išdirbinių padalini- mo.

Neteisingo padalinimo prie- zastis yra privatiškoji nuosavy- bė. Kodėl? Todėl, kad priva- tiškosios nuosavybės ypatybė yra viską kuopti sau, kad tam, per kurio rankas pereina kokie reikalingi ar geri daiktai, ku- o daugiausiai jų pasilikty ("ne- kuopsi, ne turėsi"). Nežiurint, ar tas teisingas, ar žmoniška, ar ne, privatiškos nuosavybės sa- vininko tiesioginis reikalas yra turtingesniu patapti. Nes šio- je privatiškos nuosavybės ga- dyne taip ypatiška laimė su- prantama: "Kas turtingas, tas galingas; kas galingas, tas ir teisingas, o kas teisingas - ga- lingas - turtingas, tas ir laimin- gas. O kas gi laimingi buti nenori? Per tai triuso vaisių padalinimas ir yra neteisingas, nes kiekvienas savimi tesirupi- na.

Bet ar, privatiškai nuosavy- bei tebesant, yra galimas tei- singas darbo vaisių padalini- mas?

Daleiskim, jeigu vienas ar ke- li savininkai, pramonininkai ar pirkkliai, panorėtų teisingai savo darbininkams triuso vaisius ati- duoti; tada jiems jokio pelno nebeprasiliқты; jų kapitalas ne- besidjdyntų; kapitalui nebesi- didinant, nebegalėtų jie darbo įrankių tobulinti; nebegalėdami įrankių-mašinų naujausio išra- dimo j savo išdirbystę įstatyti, negalės konkurencijos - lenky- nių su kitais beišlaikyti; kon- kurencijos rebešlaikant, turėtų bankrutuoti ir pereiti į beturčių darbininkų eiles.

Jeigu vienas ar keli taip pa- darytų, matome, jog turėtų ban- krutėti, bet jeigu visi privatiš- kos nuosavybės savininkai-pra- monininkai susitartų arba žmo- nės juos įstatymais priverstų visą triuso vaisių teisingai da- linti, tai yra, kad kiekvienas darbininkas gautų tiek, kiek jo darbas yra vertas, — supran- tama jokio pelno iš savo kapi- talo savininkai neturėtų; turėtų tik iškaščius. Ar galėtų tad pra- monė išdirbystė pasekmingai plėtotiesi ir ar tokiu budu žmo- nija atsiektų laimę?

Ne. Kodėl? Todėl, kad to- kia sistema pramonė išdirbys- tei pamatų pakastų, ir per tai žmonijai nelaimę atgabentų. Nes šioje ypatiškos laimės ar nelaimės sistemoje paskatinimu prie išdirbystės ir pirklybos yra pelnas. Pelno nebėstant, kapitalo savininkai nebeturėtų reikalo užsiminėti produkcija ir paskleidimu - išpardavimu. Darbininkai gi, nei įrankių, nei medžiagos nei gamtos turtų šaltinių neturėdami, taipgi ne- turėtų, ką veikti; pertai išdir- bystė ir vaizba turėtų sustot.

Ir reikalaujant nuo kapitalo sa- vininkų, kad jie be ypatiškos naudos užsiminėty išdirbyste ir padalinimu - išpardavimu butų jų išnaudojimus, kaip kad- jie dabar, nedamokėdami darbinin- kams jų darbo vertės, darbinin- kus išnaudoja, kad pelną sau traukti.

Kas gi iš to išeina? Išeina tas, kad, kol darbo įrankiai ir gamtos turtų šaltiniai ir abel- nai kapitalas bus atskirų ypa- tyj privatiškoje nuosavybėje ir pramonė tik dėl pelno bus ve- dama, patol niekad teisingo, tobulto darbo vaisių padalinimo buti negali.

Tai kas gi daryti, kad tą ne- teisingumą prašalinti?

Reikia pačias neteisybės prie- zastis prašalinti, o su jomis ir neteisybė išnyks. Dabar žimo- me, kad neteisingas darbo vai- sių padalinimas paeina iš to, kad kapitalistams reikia pelno; pelnas gi galimas tik prie priva- tiškos nuosavybės. Todėl rei- kia konfiskuoti privatiškąją nuosavybę ir paversti ją visų žmonių savasčia.

Nereikia skerspaines statyti pramonės besicentralizavimui; bereikalingas trustų persekioji- mas, nes trustai prieš darbo įrankių išsitobulinimą ir pra- monės išsivystymą niekuo ne- prasizengė. Dagi priešingai, jie išdirbystės besivystyme didelę rolę sulosė. Jie primitivišką (pradinę, neišsivysčiusią) pra- monę paverė j puikiai sutaisy- tus-subudavotus išdirbystės de- partamentus-skyrius, su nauja- ūs išradimų pritaikymais, ge- riausiomis mašinomis. Jie tą praktikoje mums parodė, kad, vietoje nesuskaitomos daugy- bės savininkų ir savininkėlių būle kokioje pramonės šakoje, daug geriau, pigiau ir praktiš- kiau vienas viršiausias už- veizda gali vesti bile kokios iš- dirbystės departamento reika- lus. Trustai smulkiuosiuosius iš- dirbystės-pramonės savininkė- lius paluosavo nuo bereikalin- gų rūpesčių ir ponystės, bet pa- statė juos prie tobulų mašinų, j eiles produktiviškų darbininkų.

O tas jau ir apart kitko turi sa- vo vertę ir žmonių nuomonių lyginime. Nes taip sistemati- zuotos pramonės vedime, nuo žemiausiojo patarnautojo iki augščiausiaam užveizdai, visi yra alginiai darbininkai. Visi dir- ba ne sau, tik už algą; nei vie- nas darbininkas, negauna to produkto, kurį jis padaro, o tik- tai užmokestį už jo padarymą, bet jis negauna pilnos savo darbo vertės, nes deda pelną ak- cijonieriams-šerinkams.

Todėl tos akcijos-šėrai, kurių savininkai be jokio darbo iš- dirbystėje-pramonėje sau pelną traukia, pirmučiausiai turi buti konfiskuotos.

Kaip gi taip? Juk tai yra jų šventa nuosavybė! Kaip gi atimti ją nuo jų? Ar ne- butų tas nusidėjimu iš tikėji- miško ir doriško atžvilgy?

Ne. Tikėjimas sako: "neda- ryk kitam to, kas tau nemalo- nu būtų, jeigu kits tau tą da- rytų".

Taigi mės, konfiskuodami akcijonierių akcijas ir jų pelno ėmimo tiesas, nieku neprasit- engiame prieš tą, tikėjimo punktą, nes mės nedarome nieko tokio, kas būtų mums nemalo- nu, jeigu kas mums tą padary- tų. Tegul atima iš mūs akci- jas, jeigu mės jas turime, o per tai mės jų ir neturime, kad jie turi daugiau, negu jie uždirbo, todėl tas, ką jie turi, yra dali- mi mūsų darbo; mės, konfis- kuodami jų dabar vadinamąją privatiškąją savastį, paliekam teisę buti ir jiems dalininkais tos visuomeniškos savasties.

Nenusidedame nei prieš da- bar suprantamąjį dorą. Nes mės neatimame nuo žmonių tą, be ko jie gyventi negalėtų. Mės atimame tik tą, ko jie ypa- tiškai suvartoti nebėgali. Bet gi po privatiškosios nuosavy- bės teisę uždraudžiama suyar- tiki kitiems tą, kas nuo tokių savininkų lieka, kitiems, kurie nedateklų kenčia. Panaikin- dami teisę vieniems virš reika- lo turėti, o kitiems nedateklų kęsti, kame gi čion nusidedame prieš dorą?

Neprasizengtume nei prieš dabar esančius įstatymus, — jeigu tuos pamatinius įstaty- mus išpauiti iš to turčių įspu- tojo, užburtojo rato. Bet visi- gi ir per tuos aptamšinimus da- galima įziūrėti, jog įstatymuose pasakytą: "Nesisavink, kas ne- tavo".

Dabar pažvelgkime, ką di- džūrciai turi savo iš tų turtų, ką jie savinasi. Mirusiojo J. P. Morgano pi- niginis trustas kontroliuoja 25.325.000.000 (dvidešimt-pen- kis bilijonus tris šimtus dvide- šimt-penkis milijonus) dolerį, kas, pagal Valstijų Valtstijų turtų surašą 1910 m., išeina bis- kutį daugiau, negu penkta da- lis viso šios šalies, turto.

Kaip manote, ar tie akcijoni- eriai podraug su Morganu galė- ju per savo gyvenimą, neapi- plėsdami kitų darbo vaisių, pa- daryti tokias eibes turto? Ne ir da ne. Tą kiekvienas su- pranta. Jie apiplėšė žmonių trusą, nedamokėdami darbinin- kams jų darbo vertės ir pasisa- vindami šios šalies gyventojų gamtiškojo turto šaltinius pavig- dale žemės, girių, vandenių ir geleziės, vario, anglies ir kito- nių kasyklų. Sie visi suminėti dalykai negali buti jų savasčia, nes tai yra gamtos turtai, jie priguli šios šalies gyventojams.

Ką dabartiniai įstatymai su- pranta, sakydami "Tavo", neži- nau, bet mės suprantame "Ta- vo" tą dalyką, ką tu pats ypa- tiškai pasigaminai ir be ko tu gyventi negali. "Tavo" reiškia- tą, prie ko nieks triuso nėra pridjęs, bet gamta pati yra su- teikusi. Bet gi tos gamtos su- teiktasai dalykas taip ilgai yra "Tavo", kol kiti be jo gali ap- sieiti; kada kitiems jis reikalin- gas tapmata, tu pasilikti tik dalininku, o ne savininku to da- lyko ir "Tavo" dalis tiek di-

desnė, kiek tavo asmeniško triu- so daugiau įdėta. Morganas gi negali buti tiek triuso dėgijos, o vienok Morgano piniginis trustas tiesioginiai kontroliuoja 41 banką su \$3.832.000.000 ka- pit u ir abelnu \$2.834.000.000 depositu (padėtų kity pini- gy), 11 apsaugos draugijų (In- surance Co.) su \$2.646.000.000, 31 geležinkelį su \$12.193.000.000, 28 susinešimo ir išvažiojimo korporacijas su \$4.973.000.000 kapitalu.

(Da bus). J. Šukys.

Laisvamanybė ar socializmas pirma platint?

Labai tankiai tenka girdėti nuo lietuvių socialistų inteli- gencijos, veikiančios socialisti- škoj, darbininkų išluosavimo dirvoj, — kad mės turime pir- ma panaikinti tarp žmonių prietarus, padaryt juos laisva- maniais, o vėliau jau stengtis supažindinti juos su socializmo mokslu, su materiališku istori- jos supratimu, su klišų kova dėl geresnių medžiagiškų išly- gų; — pirma išsigydyti ligas dvasios, o paskui rupintis kuno reikalavimais.

Toks tvirtinimas yra klaidin- gas, nenuoseklus. Situos. žo- dziaus ištaręs, turiu pažvelgti, koks yra skirtumas tarp socia- lizmo platintojų ir laisvamany- bės. Nereikės toli įsejoti fak- tų, kad darodyti, jog laisvama- nybė eina prieš darbininkiską judėjimą ir nesupranta to ju- dėjimo.

Tiesa, pavergtoji žmonija laužiasi iš-po vergijos ir tamoso jungo visokiais keliais. Lais- vamanybė kovoja vien prieš re- ligiją ir dvasios pavergimą, bet užmiršta ir palieka užpakaly darbininkų ekonomiskų reika- lavimus.

Laisvamaniais yra didžiausi patarčiai, prisikabinę sau tėv- nės meilė.

Šita akla tėvynės ir savo tau- tos meilė neduoda jiems pažin- ti tos pačios tautos vergaujan- čijų darbininkų vargo. Visi žinome iš Amerikos lietuvių tarpo laisvamanių vadovus, kurie save statosi gelbėtojais tė- vynės ir tautos, o tuom pačiu laiku agituoja išsijuosę už savo tėvynės ir tautos priešus repub- likonus ir demokratus, o ugnia spjauja ant lietuvių socialistų, tikrų tėvynės ir tautos gelbė- tojų. "Lietuva" ir "Vienybė Lietuvninkų" Amerikoje, o Va- nagaitis su "Birute" Prusuose, prakaituodami agituoja už di- džiausius konservatorius, atža- gareivius, net ir kunigus, kad tik nuslopinti darbininkų kilan- čią įiegą.

To da neuženka. Laisva- maniai tankiai eina išvien prieš darbininkų reikalavimus. Jeigu jau laisvamanybė išgelbėtų žmones iš alginės vergijos, tai jau Francijoj ir Amerikoje turė- tu buti aukso laikai. Bet tas yra kaip tik priešingai.

Vokietijoj laisvamaniai eina išvien su liberalais ir konserva- toriais prieš darbininkus. Bal- suoja visada už padauginimą kariumenės ir kitas nereikalin- gas valstybės išlaidas.

Kuomet reikia užstoti darbi- ninkus, tai jų negalima nei su žiburiu sujieskoti. Kada socia- laldemokratai įneša kokį-nors naudingą įstatymą darbinin- kams, tai tada nėra skirtumo tarp laisvamano ir ne-laisvama- nio. Tada visi mato tame įsta- tyme tėvynės pražūtį. Kada darbininkus reikia gelbėti, tai tėvynė žuva, o kaip darbinin- kų tukstanciais badauja, tuo- met nėra pražūties tėvynėi. Kur kapitalistų reikalus reikia ginti, ten yra tėvynė, o kur dar- bininkų, — ten tėvynėi pražu- ti. Puiki tėvynės meilė ir lai- svamanybės taktika.

"Tik paluosuokite žmones iš dvasios vergijos, o bus rojus gyvenimo tyrumo. — Lecky.

ant žemės", sako laisvamaniai. Bet as patarčiau paluosuoti nuo nedakteliaus vergijos, o tuo- met dvasios vergija pati pra- žus.

Mūsų inteligentai remiasi ant augštų mokslo vyrų ir priva- dzioja jų pasakymus. Bet tan- kiai ir labai tankiai tų mokslo vyrų filosofijos labai toli apsi- lenkia su gyvenimo praktika. Labai daug yra augšto mokslo vyrų laisvamanių ir podraug di- džiausių socializmo priešų. Jie vadina tamsią minią vergais dvasios, bet juos pačius irgi rei- kia vadinti materiališko gyve- nimo aplinkybių vergais.

K. Marksas pasakė savo poli- tiškoj ekonomijoj 1859 metais: "Nuo produkcijos materiališ- ko gyvenimo reikmenų priguli draugijiniai, politiški ir dvasiš- ki nuotikiai".

Mūsų buržuaziški filosofai stengiasi tą mintį nukreipti į priešingą pusę, ir prirodingia, buk viskas darosi kitokiu keliu. Labai aišku, kodėl jie taip da- rė. Šiandien kiekvienas nors kiek susipratęs darbininkas ži- no, kad dabar mokslo vyrai, abelnai, tarnauja palaikymui kapitalistiškos sistemos, ir kad mokslininkas yra vergu kapita- listiškos surėdymo lygiai, kaip ir darbininkas. Kaip kapitalas iš- naudoja darbininką, taip išna- doja ir mokslo vyrą. Tik tame jie skiriasi, kad mokslo vyro aplinkybės yra daug lengves- nės, kurios jam ir neduoda su- prasti ekonomiską darbininkų padėjimo, o tik dvasišką.

Mums gi, socialistams, ne- reikia džiaugtis iš laisvamany- bės kilimo ir nemaityti vieną su kitu, kas pas mus lietuvius Amerikoje yra daroma. Jeigu mės tvirtinsim laisvamanybė, tai tuom-pat laiku silpninsim socializmą. Nes tie du moksl- lai yra vienas kitam priešingi. Eidami į visuomenę ir norėda- mi, kad būtų geros mūsų dar- bo pasekmės, mės turime ant pirmos vietos statyti politiška- i- ekonomiską mokslą, tai yra tą mokslą, kurį jaučia kiekvienas ant savo pečių. Jis yra geriau visuomenei suprantamas ir greičiau permatomas, negu tas, kur- ris vien tik padangėmis lakioja. Žmonijai, paskendusiai varguose ir nedatekluje, pradėt aiš- kinti apie dievų nebuvimą ir laisvamanybę, but taip, kaip kad prašančiam duonos duotume ak- menį; jis neatjaus ir nesupras to mokslo prieš prietarus; lais- vamaniškos teorijos jam bus neapčiuopiamos. Didžiausia mūsų užduotis turi buti, einant prieš darbininkų tamsios minios, aiškinti jų varga ir vargo prie- zastis. Kada mės aiškinsim žmonėms jų kasdieninius rei- kalus, jie greičiau pažins ir prietarus. Nes su kiekvienu darbininko reikalavimu geres- nio medžiagiško gyvenimo yra surišti visi kiti dalykai. Kaip tik mės pajudinsim duonos klausimą, ekonomiskų reika- lus, tuoj subruzdės visi kraštai ir kampai mūsų gyvenimo aplinkybių. Prieš darbininkų rei- kalavimą stos skersai kelia prie- tarų platintojai, politika ir vi- sos šio surėdymo šmėklos. Ta- da darbininkui yra lengva pa- matyti visą, kas prieš jį stovi, kas yra jo priešas ir kas drau- gas. Turi buti vienas ir aiš- kus mūsų reikalavimas ir moki- nimas — ekonomiskai - politiško mokslo, o prietarai žus ir be laisvamanybės.

P. Svotelis.

Idealai yra lyg žvaigždės; nepasiseks jums juos dasiekti ranka. Bet kaip jūreivis ant vandens tyrų, jūs išsitrinkite juos, daukite juos vadovus ir, sekdami juos, susiekite savo užduotį. — Carl Schurz.

Seimyna yra centras ir pirm- takumas valstybės, ir laimė ir gerumas draugijos visados labai daug priklauso nuo naminio gyvenimo tyrumo. — Lecky.

Mūsų geriausi draugai.

Spauda davė žmonėms progą viens kitam savo žinojimus per- duoti, davė progą buvusių gėn- karčių patyrimus palikti atei- nancioms gėntkartėms.

Šiandien, ačiu spaudai, t. y. knygoms ir laikraščiams, gali- ma žinoti, kas pasaulyje darėsi, darosi arba net, iš dalies, kas gali darytis. Šiandien mūsų gyvenimas taip surėdytas, jog be knygos ir laikraščio veik ne- galima apsieiti. Pasaulio rei- kalai pasidarė taip įvairūs, jog be rašto, be knygos ir laikra- ūčio veik nei žingsnio negalima žengti. Senelių patarlė: "Iš rašto ir knygų duonos neval- gysi" visiškai paseno ir neturi jokios vertės praktiskame gyve- nime.

Nors darbininkų gyvenimo sąlygos šiandien labai sunkios, kartais stačiai nepakeliamos, bet mums būtinai reikia steng- tis kuo-daugiausia skaityti. Knygos ir laikraščiai tai mūsų mokykla, tai mūsų geriausi draugai.

Jeigu kurį-nors iš mūsų gyve- nimo aplinkybės privertė nu- siminti, net prapulties geisti, — imkime toį valandoj knygą ar laikraštį ir ten rasime susira- minimą, ten rasime viltį, džiaugsmą ir, naujas spēkas įgiję, jausimės daug laiminges- niais.

Jeigu kartais draugai mus ap- leidžia atmintime, Vietoro Hugos žodžius: "Knygos tai šalti, bet tikri mūsų draugai".

Persimainius kitiems gyve- nimo dalykams, mūsų kovos bu- dai su išnaudotojais nuolatos mainosi ir mums būtinai reikia su tuomi susipažinti. Atmin- kime savo geriausius draugus — knygas ir laikraščius — jie tame dalyke mums labai daug pagelbės.

Bet kokias knygas ir laikra- ūčius privalome skaityti? Visu- pirmu skaitykime tokias kny- gas ir laikraščius, iš kurių ga- lime dažinoti, kaip savo, kaip darbininkų, reikalus pagerinti, kaip pasekmingiau panaikinti mus visus varginantį kapitaliz- mą. Skaitykime knygas, kur- rios aiškina socializmo mokslą, nes jis yra mūsų išganymu.

Kurie savo geriausiais drau- gais turime knygas ir laikra- ūčius, stengkimės ir kitus prie to pripratinti. Jeigu kuris nemo- ka skaityti — išmokykime. Jei- gu kuris moka skaityti, bet ne- skaito, tokiam knygų bei laik- raščių vertę pariparodykim. Si- tokiu budu besielgiant, visi ap- sisiviesime, mokėsimė savo rei- kalus prideriančiai suprasti; mo- kėsimė savo gyvenimą pagerinti ir prašalinti daug blogumų, išdygusių iš šio surėdymo, kaip tai: girtuoklystę, paleistuvystę ir tt.

Neužsimirškime, jog geriau- si ir ištikimiausi mūsų draugai — tai geros knygos ir darbinin- kiški laikraščiai.

A. J. Karalius.

Lietuvių teatras, aktorai ir jų aplinkybes.

Pastaruoju laiku teatras pas lietuvius ėjo j madą, labiausiai pas Amerikos lietuvius. Ameri- kioj veik kiekviniame mieste, kuriame tik didesnis skaitlius lietuvių gyvena ir randasi vienas - kitas darbesnis asmuo (tankiausiai iš socialistų), — rengiama teatrai. Tai pagirti- nas apsiereikimas: teatras žmo- nes atgaivina, sujūdina, priduo- da jiems naujų minčių. Iš pra- dzios pradėda lengvus, trumpus veikalus lošt, paskui įsidrąsina ir ima gana svarbius ir sunkius, — nors šių ir neatlosia atsakan- čiai: vis atsitinka trukumų ir klaidų — tai scenerija - deko- racija neatsakanti, tai aktoriai rolių nemokėjo, nequdavė, kaip

reikė, tai sufleris pergarsiai rėkė ir tt.

Bet reikia atsivelti, koki tie lietuviai aktorai ir kokiose aplinkybėse jie gyvena ir lošia teatrus. Veik visi — paprasti darbininkai, bemoksliai, dirbant sunkius darbus; nedaug yra tarp jų amatininkų, kurie dirba lengvesnius darbus, o retą rasim profesionalą. Einantieji mokslus ir visuomenės veikėjai visados turi darbo begalės; todėl tokiems prisidėti prie teatrų rengimo nėra laiko. Tad lieka vieni darbininkai, tankiausiai nei režisieriaus nėra tokio, kuris gerai suprastų ir kitus mokytų, kaip reikia, pamokinti. Darbininkai dirbdami, po dešimtį valandų į dieną, po kam jau išsėtis reikėtų, eina vakarais iki pusiauaktio mokyti daryt bandymus. Ant rytojaus, nedamigė, vėl turi dirbt ir taip prisieina kankintis per kelis mėnesius, kol išmoksta sunkesnį ir ilgesnį veikalą; ypač sunku bemokslui, kuris sunkiai tepasikaito ir aiškiai nesupranta, ką reikšia jo tariami sakiniai. Laimė, jei yra kam pamokinti, o jeigu nesiranda pamokintojo, tai, žinoma, mokinasi patį: kaip kuris išmano, taip save gano. Todėl ir lošimas išsėina nekam tikės.

Aktorai, iš darbo parėję ir neatsisėję, eina lošt. Tik stebėtis reikia iš tokios mūsų aktorų kantrybės ir energijos, kad nors taip gali sulešt. Tame matyt didelis noras ir pasišventimas — tiek vargo ir sveikatos padėti, o be jokio atlyginimo. Vieton atlyginimo prisieina nukentėti daug nemalonių kritikų nuo apsviestesnių, o nuo tamsuolių visokių prasiimanymų, išjuokimų, nes tamsuoliai nesupranta ir nenori suprasti praklesnių dalykų; jie mano, kad tai bereikalingas pinigų cikvojimas eiti į teatrą ir užimokėti 25c. ar 50c., ir sako: išnaudoja mus aktorai ir rengėjai, prisipelno iš mūsų pinigų; tamsuoliai išsėina išrodos tinkamiausias pasilinksminimas prieš svaiginančių gėrimų. Bet, laikui bėgant, ir jie pamatys svaiginančių gėrimų kenksmingumą, o teatrų naudingumą, ir pradės gerbt aktorius. Aktoriai, matydami atjautimą žmonėse, pasistengs geriau atlikti savo užduotis.

Todėl, broliai aktorai, nenuiliuskim; pradėję darbą, nors ir sunku, dirbkim drąsiai ir toliau; pradžia kiekvieno darbo sunki.

Mananti Duktė.

Nauji Raštai.

VALSTYBĖ IR VALDŽIA. Paskaita iš kultūros istorijos. Pagal Rubakino parašė ir tinkamų knygų sąrašą pridėjo A. R. Pust. 32, kaina 15 kp. Tiltėje 1913. "Birutės" leidinys.

APIE SVEIKATĄ. pasikalbėjimas Motinos su Vaiku. Parašė Amerikos Liet. Daktarų Rašto Komitetas. Susivienijimo L. A. Leidinys No. 20. Pust. lapų 16, kaina 5c. 1913. Išleista S. L. A. Iešomis ir "Tėvynės" spauda.

Sėk pasėlį gero į visada gyvenamą pasaulį; nei geras žodis, nei geras darbas nežusta; jeigu jo šiandienai niekas nepasitebi, užtat vėliau jis išduoda gausingus vaisius — Carlyle.

Daug lengviau pastebėti klaidą, negu atrasti teisybę; nes klaida yra paviršius ir gali but prašalinta, bet teisybė guli gilmėse, ir jos įieškoti ne kiekvienam patinka. — Goethe.

Teisybė yra gerbiama, bet teisingi žmonės yra kvailiausi vadinami... Veidmainystė yra pasmerkiamą, bet gudriausi veidmainiai yra gerbiami. M. D.

SENAS VINCAS.

KAPITALISTO GYVENIMAS IR MIRTIS.

APYSAKAITĖ.

Už miesto, srauniai tekančios upės krante, riogsojo senas, apdriskęs namelis; jo išveizda buvo panaši į miško gyventojų urvą, nes pusė buvo į krantą įkasta, o antra pusė sutverta iš netašytų medžių; duris — rąstu paretos ir viršū jį randasi mažas langelis, per kurį įsiskverbavo saulės spinduliai. Namelio savininku buvo senas Bernardas su dviem savo sunumis, kurie užsiimdavo senų skudurų rankiojimu ir tuom užsidirbinėdavo sau pragyvenimą.

Senis Bernardas tiek buvo šyktus ir apsilėdęs, kad jis po savo pačios mirčiai nesikuto barzdos, nesikirpo plaukų ir labai retai kada prausdavosi burną; nešiojo apsikarstęs skarmalais. Kuomet jis atlankydavo miestą, rinkdamas senus skudurus, tai beveik viso miesto vaikai lydėdavo, nes jis išrodė į labai keistą sutvėrimą.

Jeigu pasitaikydavo, kad paklysdavo kokio miestelėno vaikas, tai pirmiausia tėvai bėgdavo žiūrėti pas Bernardą ir tankiausia ten atrodavo atsekusį savo vaiką. Tuom Bernardas buvo žinomas bemaž visam miestui.

Jo vaikai taipgi nedaug skyrėsi nuo tėvo: buvo apskretę purvais, apaugę ilgais plaukais ir skarmalais apsitaisę; greičiaus jie buvo panašūs į baidyklės, negu į žmones.

Slinko dienos viena po kitai. Bernardas pradėjo smarkiai senti ir sunki liga parbloškė jį ant surankiotos skarmalų kruvos. Bernardas visai nemanė apie daktarą, jis tik paliepdavo savo sunums eiti rankiot skudurų ir už parduotus paimdavo pinigų.

Vieną gražų rytą, kuomet saulės spinduliai įsiveržė į Bernardo lušną ir apšvietė jo juodais plaukais apaugusią, retai alsuojančią krutinę, — jis sunkiai sudejavo. Skaudus jo dejavimas pažadino iš miego sunus, kuriuos Bernardas paregėjęs prieš jį stovinčius prabilo jiems:

— "Mano vaikeliai, ko troškau savo gyvenime, jau neatsieksiu, nes pertrumpas žmogaus amžius... Aš troškau turty, bet šiandien jau jie man nereikalingi. Atleiskit man, vaikeliai, kad aš jus taip blogai auginau, bet atminkit, kad jūs turite atsiekti mano troškimus — tapti turtingais ir mirti palociuose, tarnų ant rankų rinkėjais; ir palikti vardą, kuris skambėtų visų žmonių ausyse... Jūdu negyvenkite taip, kaip aš. Jūdu paimkite į savo rankas visus miesto skudurų rinkėjus; jeigu jie nesutiks, pasamdykite rinkikus: išsiekio mokėkite jiems brangiau, idant jie gerai jums dirbtų, o kada įveksite ūnuosius skudurinkus, tuomet visi skudurai paliks jūsų rankose, jūs vardas pakils, o tada rinkėjams galėsite mokėti tiek, kiek jums patiks. Atminkit, vaikai, kad norite but paugštintais, tai turite žeminti kitus!..."

— "Stai, čia šitame mašelyje yra kruvelė aukso!... Jį palieku jums, bet žiūrėkite, kad, jį išmokėję samdininkams, pardavę tavarą, gautumėt trisysyk tiek, o išmokėję tuos, — šešisysyk tiek".

Pakėlė maišelį augštin, sudejavo, maišelis nupuolė ant Bernardo krutinės, auksas tykiaai sužvangėjo, rankos nuslinko nuo krutinės, akis pabalė, dantys sutratėjo ir krutinė sustojo alsavus. Jis mirė.

Sunys nulenkė savo galvas, kurių ilgi plaukai paslėpė tėvo nuogą krutinę. Saulė palindo po juodu debesėliu, stubelėj pasidarė tamsu ir tyku...

Tai tamsiai juodi, tai mėlsvai balti debesėliai skrenda per plačią padangę vakarų link. Saulė kartis nuo karto pasirodo, tai vėl pranyksta, tai vienur, tai kitur skaisčiai apsviesdama savo draugę žemelę; tarsi juokiasi dėl ką-tik išsprogusios žaliuoti pievoje žolės.

Pas stubelės duris sėdėjo prieš viens kitą du vaikai ir, pasipylę ant žemės aukso kruvelę, dėsintėjo į mažas kruveles, pagal pinigų didumą. Tai buvo Bernardo sunys, kuriuodu skirstėsi tėvo paliktą turty.

Saulė palindo po juodu debesiu ir pradėjo kristi stambiais lašais lietus. Albertas Bernardas sudavė delnų į petį savo broliui Petriui ir, žiūrėdamas jam į akis, tarė:

— Ar žinai ką, Petrai? Juk tėvas mirdamas neliepė mums pasidalint tuos pinigus. Juk ne?

— Taip, tiesa. Tai ką?
— Mudu galiva gyvent išvien, o pasidalint tik tuomet, kuomet skirsivos.
— Taip, bet ką dabar pradėsiva?
— Dabar turime pildyti tėvo paskutinius žodžius. Ar sutinki?
— Sutinku.

Jauni Bernardukai supylė auksą atgal į maišelį ir, atvertę gana didelį akmenį, kuris riogsojo šalia stubelės, padėjo maišelį į akmenį užvertę atgal ant jo. Sugrįžo į stubelę, pasiėmė po maišą ir išėjo į miestą skudurų rinkti.

Už dviejų savaičių jau jie turėjo keturis jaunus skudurų rinkėjus, kuriems mokėjo algas. Praslinkus da kelioms savaitėms, jau Bernardukai turėjo arklį ir vežimą, taip kad galėjo pristatyti skudurus tiesiog į fabriką ir gaudavo daug brangiau už toną, negu jų tėvas.

Darbas ėjo pasekmingai ir jų algiųjų darbininkų skaitlius sparčiai augo.

Vieną nedėlios rytą, kuomet juodu gulėjo ant žolės šalia akmens, Albertas į savo brolių prabilo:

— Paklausk manęs, broli, ką aš tau pasakysiu.

— Klausau, sakyk.

— Žinai, broli, ką. Mūsų užsiėmimas gana gerai auga; tėvo paliktas turtas stovi čielas ir mums nieko netruksta. Bet aš matau, jog vieno daikto mums truksta. O jeigu tą vieną iš mudviejų turėtų, tai tėvo žodžiai išsipildys.

— Aš nėsu priešingas tau ir aiškiai žinau, ko truksta. Tad aš paveliju tau, Albertai.

— Ačiu už pritarimą, bet aš abejoju, ar tu žinai, ko truksta.

— Kaip-gi nežinosi? Truksta gspadinės. Ar ne?

— Ne, broli. Gal butų gerai ir gspadinė. Tą aš atiduodu tau ant valios ir patarčiau apsi-vesti. Bet aš matau kitą trukumą.

— Tai ko, ant galo?

— Mums truksta mosklo!... Matai dabar pats, skaityti mudu nei vienas nemokame, skaitliuot taipgi ne, o be tų dalykų mums bus bėda atsiekti tėvo nurodytą tikslą.

— Tai tu manai, viską pametus, eiti abiem į mokslinę?

— Ne, broli. Tu darbuokis čion, o mane leisk bent trejus metus į mokyklą. Aš, truputį prasimokinęs, tau atidirsiu kelis kartus daugiau, negu dabar. Tuomet galėsime užvesti didesnę ir geresnę kokią išdirbystę, kurios dabar jokiū būdu negalime užvesti, nes kiti mus neprileis.

Tau patariu apsisvert, nusirandoti kambarius ir kokią daržinę skudurų krovimui. Prieg tam, paimsi daugiau rankiotųjų ir skudurams sutvarkyt kelioliką mergaičių; jiems mokant algas, tau gana geras pelnas atliks, iš ko pragyvensi pats ir mane sušelsi. Ar sutinki?

— Jeigu tai išsipildytų, butų labai gerai.

— Kodėl ne? Aš esu da gana jaunas, todėl man geriaus seksis mokslas. Tu senesnis, tai tau geriau seksis gspadorystė.

— Gerai, broli. Bet prisiekiame viens kitam, jog iki grabo neskriausime viens kito ir broliškai pasidalinsime tėvo ir savo turtais.

— Sutinku ant visko.

— Pereik į antrą pusę šito akmens.

— Gerai.

Broliai atsistojo vienas vienoj, antras antrojo pusėj akmens, suspaudė dručiai rankas, ir Petras pradėjo prisiegt:

— Sek, broli, mano žodžius ir neužmiršk jų iki grabo. Prizadi?

— Prizadu.

— Šis akmuo, ant kurio mūsų motina sėdėdama mus penėjo, apie kurį mudu rėplinėjova ir ant kurio mūsų tėvas paskutinėse dienose savo gyvenimo sėdėdamas kvėpavo tyru oru; po kuriuom randasi tėvo turtas — lai bus liudininku. Sutinki?

— Taip.

— Prisiekiame viens kitam, kad tų pinigų, kurie čia guli nejudint be viens kito. Sutinki?

— Taip.

— Nuo šios dienos iki grabo neapgaudinėti viens kito ir broliškai pasidalinti tėvo ir savo turtais. Sutinki?

— Taip.

— Aš leidžiu tave į mokslą ir šelpsiu tave ki galui, aprupinsiu visu kuom, bet tu man sąžiniškai atsimokėsi. Prizadi?

— Broliai susispaudė į kruvą ir karštai pasibuciaivo. Vėliau Petras išsėmė iš kišenius kelis popierinius ir, duodamas broliui, tarė:

— Paimk šituos pinigus ir vaziuok sveikas; kada pabaigsi, ateik, gausi daugiau. Bet atmink prisiegtą ir mokinkis gerai.

— Labai ačiu. Stengisiuosi, kiek galėdamas.

Broliai suspaudė viens kitam rankas, pasibuciaivo. Albertas pakėlė kepurę ir lėtais žingsniais pradėjo atsitolinti nuo brolio ir gimtinės vietelės. Petras ilgai žiūrėjo į atsitolinantį broli, pakol jis nepranyko tarp miesto murų.

Petras atsėdėjo ant akmens, parėmė galvą tarp rankų ir užmigo. Kada atsibudo, jautėsi esąs labai nuvargęs, ir, įlindęs į savo stubelę, atsigulė į lovą, kad pasilsėti. Saulė nusileido, pradėjo temti ir Petras užmigo.

Karšta vasaros saulė kaitino be mielaširdystės, kas tik išdrįso pasirodyti jai prieš akis. Petras išėjo iš didelės daržinės, kurioje trusė prie milžiniškos skudurų kruvos devynios mergaitės. Vaikiniai vieni krovė maišus, prikimštus skudurų, į vežimą, kiti tuštino grįžtančius iš miesto vežimus. Petras atsėdėjo pavėsyje ant šaltos žemės. Jis buvo užsimastęs ir liudnas.

— Šimts vėlnių! Taip karšta, o nei šalto vandens nėra atsigerti. Pareikalaukime visi susitartę! — piktai kalbėjo jaunas vaikas, sėsdamas ant žemės.

— Ar jis atjaučia mus?... Jam šilta, tai eina į pavėšį, o tu, žmogau, nors sudegk, tai jam ne galvoj, — pritarė kitas vaikas, sėsdamas šalia pirmojo.

— Nieko negelbės jūsų kalbos, kurių jis negirdi. Einam visi ir sakykim jam stačiai į

akis, o jeigu neatvežs ledo, tai meskime darbą, — karštai kalbėjo Katrė.

— Einam! einam!... — sušuko visi Petro darbininkai.

— Bet kuris iš mūsų pirmas kalbės? — paklausė Katrė.

— Katrė! Katrė!... — sušuko visi.

— Gerai. Aš busiu pirmutinė. Eime.

Visi prisistartino prie Petro, kuris laikė galvą rankomis parėmęs. Pamatęs prisistartinančius darbininkus, atstojto ir rusčiu balsu sušuko:

— Ar jau pietų?!

— Ne pietų, bet mėš norime, kad "bosas" pristatytų vandens nuo ledo, nes mėš negalime dalaiykty karščio, — paaiškino Katrė.

— Vandens?...

Da norėjo ką-tai sakyti, bet Katrės juodos, pilnos drąsos akys uždarė jam burną ir jis, nulėidęs žemyn akis, šaltai tarė:

— Gerai, tuoj bus.

Darbininkai sugrįžo prie darbo, o Petras, atnešęs šmotą ledo, įdėjo į ledinycią, kurioje buvo vandens. Valandėlę palaukęs, pratarė darbininkams:

— Eikite atsigerti, jau atnešiau ledo.

Visi pametė darbą ir subėgo prie vandens ir vienas po kitam gėrė vandenį. Katrė gi priėjo paskiausia ir, prisileidus stiklą vandens, pakėlė augštin ir tarė prieš ją stovinčiam Petriui:

— Už "boso" sveikata.

— Gerk sveika; kaip prie manęs, tai pirmutinė kabinai už ledą, o prie vandens, tai paskutinė.

— Dabar tokia gadynė; kiti daugiau tur rupėti, negu pats sau.

— Drąsi iš tavęs mergina.

— Šiandien visiems reikia but drąsiems, nes to reikalauja aplinkybės ir gyvenimo sąlygos.

Katrė padėjo stiklą ir grįžo prie darbo. Petras lydėjo akimis ją iki nepasilėpė ji už vežimo, pilno skudurų.

Petras pasirėmė ant ledinycios ir giliai užsimastė.

Miesto laikrodis išmūšė dvyliką valandą ir fabriky dudos užstaugė, paženklindamos pietų laiką. Darbininkai skubinosi prie pietų ir spruko į visas šalis. Katrė bėgdama pro ledinycią, užkludė savo skarą už kranelio ir tas sulaukė ją. Petras pašoko, tarsi iš miego, ir sušuko:

— Kas atsitikė?

— Skara užkliuvo.

— Kur taip skubiniesi?

— Prie pietų.

— Sėskis tamsta čion, pasilsėk.

— O pietų ar tamsta už mane pavalgysi?

— Paspėsi, sėskis.

— Ar tamsta nori ką sakyti, ar...?

— Taip... Bet... Aš...

— Ko taip susirupinęs? Ar mylimąją kitas pavylėjo?...

— Kad aš neturiu jokios mylimos, bet noriu rasti.

— Jei tamsta nori, tai ir rasi, be rupescio.

— Kad manęs merginos nemylti. Stai kad ir tamsta — ko akis neiškabinai už ledą. O jeigu kakalbinčiau tekėti, tai, be abejonės, gautiau per burną.

— Ledas eina vienu keliu, o meilė kitu, todėl apie juos vienai manyti irgi negalima.

— Tai tamsta sutiktum tekėti už manęs?

Katrė nuleido savo drąsias akutes, veidas užraudo ir pirštais pradėjo pašioti skarelės plonus siulelius. Petras, nesulaukdamas atsakymo, tęsė toliau:

— Juk nesutiktum? Ar taip?

— O gal ir sutikčiau.

Petras paėmė ją per laibą liemenę ir, pasiguldęs skersai kelių, pabučiavo ją kaktą. Ji staiga atsistojo ir, suspaudus ranką, nieko neatsakius, nubėgo prie pietų. (Dar bus).

SATYRO UŽPEČKIS.

NETEISYBĖ.

Sakoma, kad lietuvų teatras puola. Tai neteisybė. Mieste B. vienas mūsų aktorius, kad geriau atvaizdint senio rolę, davė ištraukt sau keturis priakinius dantis. Tai matot, kad teatras kyla. M. D.

DU DIDŽIAUSI, BET NEPRAKTIŠKI PRISAKYMA.

Pasakyta: Mylėsi Viešpatį Dievą savo iš visų sylių savo, iš visų mislių savo, iš visos širdies savo. Bet mergina daug labiau myli vaikiną, o vaikinai merginą, ir tankiai išsizada ir savo tikybos dėl tos meilės.

Antras prisakymas: o artimų savo mylėsi, kaip pats save. Bet jeigu blaivininkas mylėtų, kaip pats save, girtuokli, tai girtuokliui visai nepatiktų tokia meilė, ir vėl, kad girtuoklis savaip mylėtų blaivininką, blaivininkui tas visai nebutų malonu. M. D.

BULIUS IR KAPUCINAS.

Mūsų darbininkiški laikraščiai nuolat šaukia, buk "patrijotai" sėdi klebonijose per dienas, laiko kunigams rankas ir su kunigais pučia į vieną dudą ir tą patį mokslą skelbia.

Bet aš patyriau, kad patrijotų mokslas skiriasi nuo kunigų. Stai 16 balandžio prbuvo į Montello, Mass, Tėvas Kapucinas ir per aštuonias dienas skelbė savo mokslą.

Tautiečiai, bemokindami neišsivysčiusius žmones, duoda pavyzdžius iš kaulių, kaip išmintingų gyvulių, kurie laikosi vienybės, o Kapucinas, kaip tik priešingai, kiaules paniekino.

Kapucinas davė pavyzdžius ir išvedimus iš buliaus. Savo kalboje jis prirodė, kad bulius tai yra didžiausias paleistuvis ir ištvirkėlis ant šios ašarų pakalnės ir bulius su savo tokiu užsiėmimu net ir geriausius katalikus papiktina: jie, girdi, nusižiūrėję nuo buliaus, ir patįs taip pradeda daryti. Gluosnelis.

SAVOTIŠKAS BEDARBIS.

Vienas tinginys, kuris niekada darbo nedirbdavo, kada bejo galėdavo kaip-nors prasimaitinti, ant galo bado prispirias, pradėjo skųstis vienam darbščiam darbininkui, kad jis negali gaut darbo. Ant rytojaus darščiusis darbininkas jam sako:

— Jokubai, aš tau darbą jau suradau. Rytoj nueik į X dirbtuvę 10 val. iš ryto ir galėsi dirbt.

— Jokiū būdu negaliu eiti. Prizadėjau rytoj nešti vėlavą demonstracijoj, kurią parengė bedarbiai darbininkai. Landa.

VIETOS JIEŠKOTOJA.

Darbo sujieskotojimo biuro (employment bureau) agentas klausia merginos:

Kodėl jūs atstojote iš dabartinės savo vietos?

— Aš negalėjau pakęsti nuolatinio besimeilavimo jaunavedžių, kurie apšvedė vienas mėnuo atgal, — atsakė mergina.

— Gerai, čia yra kita vieta, kur gyvena vyras su moteria, apšvedė 10 metų atgal.

— O, tai perilgai. Aš mėgtu, kad man butų tyku, o ar gali but be barnių žmonės apšvedė 10 metų?

Korespondencijos.

SO. BOSTON, MASS.

26 balandžio Dahlgren Hall'is sulūsta tragedija "Zmogūdziai". Lošė L. S. S. 60 kp. mėgejai. Veikalas puikus ir sulūšė taipgi puikiai; prastesnes roles lošė silpnėsi aktorai, ir jiems daug kas galima būtų užmesti, bet kadangi svarbiausias roles lošė gabūs ir tam tinkamose vietose aktoriai, tai išėjo puikiai. Geriausiai lošė H. Ketvirtinė rolė Sermukšniėnė, J. Neviackas — Antano, M. Michelsonienė — Nastės, N. Januška — Grigo, J. A. Bekampis — Jurgio.

Publikos buvo apie 400; gryno pelno liko apie \$80. Little Falls straikeriams surinkta 20 dol. su centais.

27 balandžio 60 kp. svetainė buvo diskusijos. Buvo per laisvą užkviestas į diskusijas ir "Tėvas Basakojis", bet, bėdžius, neparodė nei akių; mat, toki šikšnosparniai galinti ir daug žino tik prieš tamsias bobeles arba tik kišenių drįsta spygy rodyt, o viešai bijo išto pasirodyt.

Raulinaitis.

Vieno daikto So. Bostone stoka. Tai choro vedėjo. Prie 60 kp. galima sakyti, choras yra bet kai vedėjo nėra, tai ir nieko negalima veikti. Geistina buty, kad kas-nors mokantis chorą vest atvažiuotų į So. Bostoną "Keleivio" ar "Laisvės" adresu. Bostone darbas gaut galima, ypač mokančiam koki-nors amatą. Vietiniai socialistai pagelbėtų surast darbą.

R.

PEABODY, MASS.

27 balandžio V. Jakštys, iš So. Bostono, laikė prakalbą, kurią parengė Sv. Jurgio draugystė. Kalbėtojas aiškino, kad reikia išsiimti pilietystės popieras ir balsuoti už darbininkų partiją, tai tik tokiu būdu galėsimė pasidarbuoti geresnių laikų įkurimui. Kalba buvo labai aiški, bet nelabai daugumai klausytojų patiko; mat, nekapiuškai kalbėjo. Po prakalbos buvo deklamacijos ir monologai, ką atliko vaikinai iš West Lyn, Mass., nes Peabodyje nėra kam tą padaryt. Pas mus labai tamsūs žmonės. Miestelyje lietuvių randasi apie 200 ypatų. Prie Sv. Jurgio pašalinė draugystės priguli 50. Daugiau jokių draugystių nėra. "Kovos" skaitytojas.

CLEVELAND, O.

20 balandžio 3 kp. L. S. S. statė ant scenos du veikalėlius: "Penktas prisakymas" ir "Amerikoniškos vestuvės". Pirmasis nusikė pusėtinai, bet antrasis nepergeriausiai. Aktoriai čia išrodė lyg nusiminę, o per vestuves reikėtų buti linksmiems. Geriausi atliko roles Senas Singelis, Gaidienė ir Gaidys. Taipgi buvo deklamacijos, monologai, dialogai, "spyciai" ir tt.

Publikos prisirinko virš 400. Susirinkusiems neisteko sėdynių. Nors socialistų priešai visai juos niekina, bet socialistai kas sykis įgauna didesnę užuojautą nuo savo viengėnių draugų darbininkų.

22 balandžio L. S. S. 14—178 (?) kp. parengė prakalbą. Kalbėtojas buvo L. S. S. prezidentas F. Živatkauckas, iš Scranton, Pa. Kalbėjo daugiausiai apie darbininkų vargingą padėjimą ir ragino prie mokslo, apšvietos; pasakė: neužtenka mums užsidėti skrybėlę už 25 dol. ir sakyti, kad jau aš viską žinau, kuomet žmonija daugiausia užsiima ekonomiškų klausimų ir veda kliausių kovą, kad pašalinti dabartinį darbininkų skurdą ir pastatyti draugių ant tvirtai sveikų pamatų. Tuomi klausimu tik viena idealiausia politiška partija užsiima, t. y. Socialistų partiją. Ar daug prie jos darbininkų priklauso? Nekalbu apie lie-

tuvius; man teko susipažinti su angliais socialistais; ten priklauso raštinių darbininkai, ofisninkai, malioriai, barzdaukučiai ir kitoki amatininkai, o prasti darbininkai bijo, nes nesupranta, jei jiems kas pasako, kad socialistai pasidalys turtais. Tegu jau ir taip buty; jeigu išsidalytų Morgano turtais, tai kiekvienam darbininkui išpultų po \$4.000. Tad ko čia bijotis? Kiti bijosi kad socialistai nori sutrumpinti darbo valandas, vaikus leisti į mokyklą iki 18 metų ir švaresniuose kambariuose gyventi, negu dabar. Ir vėl negerai. Sako, kas bus, kad visi ponais busim? Nors skrybėlė nešioja už 5 dol., o po skrybėlę nei už 5 centus neturi supratimo.

Sie p. F. Živatkaucko žodžiai ne pro šalį mūsų tautininkams, kurie visuomet diskredituoja socialistus. Gal ir tautininkai neturi po skrybėlę ar kepurę nei už penkis centus supratimo?..

Pabaigoj kalbėtojas aiškino apie S. L. A. naudingumą ir mierius ir ragino prigulėti prie tos organizacijos.

V. Geibis.

TERRE HAUTE, IND.

Apie šį miestą lietuvių laikraščiuose kaip ir nepasirodo jokia žinutė. Čia lietuvių gyvena netoli 30 šeimynų ir daugiau pavienių. Apsisvietusių vos keli. Daugiausia lietuvių praleidžia laiką prie kortų ir bolų badymo karčiamose. Užsimink apie knygą ar laikraštį, tai jau gausi atsakymą: kiba aš iš skaitymo duoną valgysiu; už tuos pinigus velyj įsigert.

Yra L. S. S. kuopelė, bet jau buvo nusilpnėjus. Netikėtai pribuvo drg. K. Šeštokas su prakalba 22 balandžio; savo prakalboj jis nurodinėjo "gerumą", kokį mums suteikia kapitalistai ir kokią teisybę skelbia mūsų kunigai. Publikos labai mažai buvo, bet visiems prakalba patiko; gal ir kuopelė kiek sustiprės.

V. P.

EASTON, PA.

20 balandžio vietinė L. S. S. 42 kp. parengė prakalbą. Kalbėjo L. S. S. Centro Sekret. drg. J. Stasiulevičius temoj "Istoriskasis materijalizmas". Privedė keliatą juokingų prilyginimų. Priminė ir apie mūsų dvasiškių darbelius. Sakė, kad, jeigu šiandieną tasai Kristus ateitų ir pradėtų skelbti tokį mokslą, kaip seniau jis skelbė, tai mūsų lietuviški kunigėliai da prie didesnio kryžiaus jį prikalta ir parodė, kaip jie laužo penktą dievo prisakymą: "neuzmušk".

Antru syk paprašytas kalbėjo apie tai, ko nori socialistai. Jo kalba visiems patiko. Tarpuose buvo deklamacijos.

Aukų uždengimui lėšų suaukuota \$3.64, kurių, žinoma, ne užteks; reikės kp. pridėti iš savo izdo. Žmonių buvo mažai. Parapijonai į socialistų prakalbą nenori eiti. Jie vely sau prie bačkūčių. Parapijonams darbininkiški klausimai svetimi.

Prie kuopos prisirašė vienas naujas draugas, o keliatas dažadėjo prisirašyt sekančiame susirinkime. 42 kp. gyvuoja gerai, sutikime.

Yra vienas ne labai geras draugų paprotis, — tai kad susirinkimų vakarais tuli rengia sau stubose pasilinksminimus, o kiti važiuoja į balius net į kitus miestus.

Eastone audynybės eina silpnai. Yra bedarbių. Kitos dirbtuvės dirba gerai.

Girdėjome, kad šią savaitę "Lietuviškoji kooperacija" atidarys valgomų daiktų krautuvenę. Rods, jau jina turi priešų, bet nuo tokių mokės apsigint.

Salovarčio Svogeris.

HERRIN, ILL.

15 balandžio atsibuvo balsavimai į miesto viršininkus.

Buvo trijų partijų kandidatai: Darbo partijos, Socialistų, Piliiečių — prohibicionistų. Darbo partijos tik vardas darbininkiškas, o ją sutvėrė kapitalistai, kad daugiau gaut balsų nuo darbininkų.

Lietuvys karčiarninkas A. B. irgi kalbino žmones, kad tą ir tą dieną bus pas jį uždyk gėrimo, o ypatingai tiems, kurie turi pilietiškas popieras. Na, ir gavo už dyką prisikaušt kairiūrė tą dieną pas jį. Bet teko girdėt ir taip snekant: "Jeigu duoda, reikia gerti, bet laike balsavimo tai mūsų valia — galime balsuoti už Socialistų partiją.

Nors čionai lietuvių yra pusėtinai daug, bet ukėšų neperdaugiausiai. Rinkimuose socialistai nieko nelaimėjo. Visą viršų ėmė Darbo partija. Darbo partijos kandidatas į majorius gavo 770 balsų, o socialistų 626 balsus.

Bet visgi Herrino lietuvių nėra peiktini, nes katram varde jų daugiausia, tenai ir socialistų balsų daugiausia.

Bebrynkutis.

CHICAGO, ILL.

L. S. S. VIII Rajono Dramatiško Ratelio metiniame susirinkime "Aušros" svetainėje išrinkta sekančiam sezonui valdyba ir naujas režisierius, kuriuo yra Br. Vargšas, žinomas liet. dramų rašytojas. Drg. Vargšas pasizadėjo dirbti, kiek tik spēkos leis, dėl Dramatiško Ratelio, kad pakelt jį ant augščiausio laipsnio scenoje.

Netekome trijų gerų socialistų: J. Naudžius iškelavo į Bostoną, J. Mokus į Philadelphia, A. Kvedaras į Lietuvą; drg. Kvedaras buvo vienas iš geresnių Chicago lietuvių kalbėtojų.

M. Panas Niekas.

Jau keli metai, kaip Chicagoj gyvuoja L. S. S. A. 81 kp. maišytas ir vyrų chorai. Per tą laiką juodu gyvavo, palaikydami tikrai savo vardus. Iš jųdviejų kad ne vienas, tai kitas laikydavo vakacijas.

Karts nuo karto buvo dejuojama, jog nariai nesilanko į dainų praktikas. Visokius budus atradinėjo, kaip tą negeistingumą pašalinti, bet veltui buvo. Tie patys sprendė, kad taip bus gerai, tie patys už kiek laiko to nepildė. Taip ir ėjo: prieš kalną, pakalnėn ir vėl prieš kalną ir tt.

Bet štai netikėtai susitvarkė L. S. S. 81 kp. maišytas choras. Pradėjo kilti. Ypatingai ėmė spiestis į jį merginos. Be abejonės, atsiras didesnis skaitliulis ir vyriškų balsų.

Norinti įstoti į L. S. S. 81 kp. maišyta chorą galite ateiti kas pėnyčius vakarą į Tarp tautiško Klubu svet., 1182 Milwaukee Ave., ant trečių lubų.

L. S. S. 81 kp. vyrų choras po ilgo pasiliso susirinko ir pasiskyrė naują vardą — Chicago lietuvių Socialistų Vyrų Choras. Kiekvienas narys įmokėjo po \$5.00 kaucijos ir nutarė bausme imti po 50c. už kiekvieną nario prisakaltimą. Tokiu būdu, griebtasi paskutinio įrankio dėl reguliariško tvarkymos. Dabar tas choras tvirtėja.

Socialistai, nesnauskime, išsilavinime gerai dainuoti, o dainuojant sužadinančias liaudį daineles, mūsų agitatoriams pagelbėsimė platint mūsų idealą — socializmą.

Chicago lietuvių Socialistų Vyrų Choro dainų praktikos atsibuna kas nedėlią išryto, Prospect Bld. svet., kamps Ashland ir Division gatvių, ant trečių lubų; nuo 9.30 iki 12 valandai.

V. Šileika.

HARTFORD, CONN.

Siame miestelyj yra lietuvių 1.500. Šį-tą jie veikia. Žiemą atsibuvo šešiasis prakalbu. Kalbėjo L. Pruseika, J. Sukys,

St. Michelsonas, M. K. Žvingilas, vietinis, dusyk ir A. Antonovas. Jas parengė L. S. S. 49 kuopa ir Lietuvos Sunų ir Dukterų draugystė. Račūnas su Danielium rodė Lietuvą pavieksluose. Tą parengė L. S. S. ir D. dr-stė.

Mūsų katalikai rengiasi statyti bažnyčią; tam renka pinigų. Dabar pasikvietė pakvaišėlį Kapuciną. Tas kad jau pliovoja, tai pliovoja, net bjauru klausyti. Visus nedorus darbus katalikų prikašioja socialistams, bet ir katalikai išgudrėja ir net jie juokiasi iš to žmogiuko.

A. M. Žvingilienė.

PRAŽUVO KASYKLOSE 124 DARBININKAI.

Courtney, Pa., River Coal Co. Cincinnati kasyklose 23 balandžio buvo baisi gazų eksplozija, kurioj pražuvo 124 darbininkai, tarp kurių yra 22 lietuviai. Daugumas paliko našles ir našliaučius. 27 balandžio nelaimingieji liko palaidoti Sv. Dominiko kapinėse, Donoroje. Tegul bus jiems lengva šitos svetimos šalies žemelė.

Antanas Latvīs.

BENTON, ILL.

Anglių kasyklos dirba po 2—3 dienas į savaitę. Uždarbis nuo \$2 iki \$7 už 8 valandas darbo. Darbą gaut lengva iš priezasties daugelio išvažinėjusių.

Lietuvių šeimynų yra 43, pavienių apie 150. Tarp savęs gyvena sutikime. Bet su žydais lietuvių nesutinka. Priezastis tokia. Žydas Joe Adams, kuris pirmiau buvo policmanu ir, lietuviškoj smuklėj areštuodamas du pėstukus prieš velykas, daug nekaltų lietuvių vyrų apmušė, už ką liko pagirtas miesto majoro. Dabar lietuvių žydamis ir keršija.

20 balandžio buvo lietuvių M. P. vestuvės, kur prisirinko ir žydų apie 10 vyrų. Lietuviai, gerai įsikaušę, atminė peireitus laikus ir, pasigavę keliatą žydų, gerai apmušė ir da tris suareštavo.

Čia yra L. S. S. 190 kp., kuri pušėtinai užsilauko. 27 balandžio susirinkime nutarta įsteigti knygyną tam tikroj svetainėj, kur vietiniai nariai galėtų vakarais naudingai praleist savo laiką, apleidžiant smukles.

F. S.

WILMERTING, PA.

N. 45 "Kovos" 1911 m. tilpo drg. St. Ivanausko pranešimas apie drg. Juozo Mockevičiaus mirtį. Pranešime buvo pavadintas fanatiku ir prilygintas prie budelio velionio brolis Vincas Mockevičius, kuris nuplėšė raudoną kaspiną nuo vaikiniko paaukoto 57 L. S. S. kpevelioniu.

Vincas Mockevičius išsiaiškino sau, kad fanatikas, pagal bibliją, tai toks žmogus, kuris Kristų užmušė; sako jis, aš Kristaus neužmušiau, ir padarė St. Ivanauską teisman už apšmeizimą, reikalaujamas 1000 dolerių atlyginimo. Ir buvo patatytas po 300dol. kaucija.

12 vasario š. m. teismas išteisino Ivanauską.

Žinoma, iškašči man pasidarė keli desėtkai dolerių, bet, jeigu geri draugai nebutų pagelbėję, butų buvę sunkiau. Tariu tiems draugams širdingą ačiū, kad pagelbėjo kovot su fanatikais. Daugiausia veikė tame dalyke drg. B. K. Kondratavičius, kuris, gindamas spaudos laisvę, dėjo visas jiegas iki byla liko išlaimėta. Drg. F. Ardinavičius užstatė blg. "Kovos" redaktorius daug pagelbėjo su patarimais; L. S. S. 57 kp. nariai pagelbėjo pinigais. Da karta tariu širdingą ačiū tiems draugams.

I.

Šiandienė privatiškoji nuosavybė reikalauja nuolatinio pelno be darbo. — G. B. Shaw.

PHILADELPHIJOS ŽINIOS.

CUKRAUNĖS DARBININKŲ STRAIKAS.

Net širdis džiaugiasi, matant, kaip tamsiausioji dalis darbininkų kliaos pradeda krutėti, pradeda atsibusti iš ilgo ir sunkaus miego. Tuo miegu jų prieteliai apipynė tinklu taip tankiu, jog joks spindulys šviesos tenai negalėjo praeiti. Juos laikė "dvasiški tėveliai" ant savo parapinjės virvutės, kaip beprotės avelės, kad jos "paklydusios nepapultų į nagus sėtono". "Tėveliai" kartu su kapitalistais, prisirišę savo avelės, kirpo kasdien per dvyliką valandų. 12 valandų sunkiausio darbo — ir už sužeidimą kuno nei cento beveik negaudavo.

Ilgesnius metus cukraunėj nei vienas darbininkas negalėjo išbuti, nes senesnius stengdavosi prašalinti, kaip tiktai jų spēkos mažėjo arba artinosi 20 metų. Darbininkai, cukraunėj per dienas liedami kruviną prakaitą, įgijo visokias organizmo ligas, o ne pinigus, ne auksą, kurio jie taip didžiai troško, važiuodami iš savo tėvynės į Ameriką.

O čia jie atrado sunkų darbą ir paniekinimą. Koznas bosas, koznas užziurėtojas fabrikų juos keikė, barė ir varė skubiai dirbti, o už mažiausią nepaklusnumą, už "murmėjimą" prašalindavo ant savaitės, bet praėjus savaitėi jų atgal neprimdavo. O kodėl taip darydavo? Todėl, kad tarp darbininkų nebuvo vienybės; tarp jų buvo lenktynės-konkurencija, nesutikimai, pavydėjimai viens kitam. Iš to naudojosi bosai. Bosai gaudavo nuo naujų darbininkų pinigų, po 15 dolerių ir daugiau; jie parduodavo vietas cukraunėj ir jų reikalas buvo kuo-tankiausia mainyti darbininkus, nes koznas naujas padidina bosui pelną. Tokioj fabrikų darbininką nelaiko už žmogų ir spjauo jam į akis ir stumdo jį, kaip gyvulį.

Darbininkai, jausdami visą savo padėjimo cukernėj nežmoniškumą, bet nesuprasdami to, kad nuo jų pačių priguli pataisyti, pagerinti savo buvį, tik dusaudavo arba keikdavo. Dusaudavo prie to, kas juos galėtų išgelbėti iš sunkaus ir vargingo gyvenimo.

"Tėvelis dvasiškas" tiktai mokėjo jų dusavimus dolerio pavidale paimti nuo darbininkų ir prizadėti perduoti juos dievui dėl palengvinimo cukraunės darbininkų gyvenimo.

Keiksmus gi darbininkų skandindavo salioninkai aluje, degtintinėje, o karštesniejie gaudavo net policistų buožių ir kalėjimo. Visas jų gyvenimas taip bėgo: 12 valandų cukraunėj, potom salione arba namie už "panteilio", o nedėdieniui porą valandų bažnyčioj. Tarpe cukrauninkų nebuvo darbininkiškų laikraščių, kaip tai — "Kovos", "Laisvės", "Pirmyn" ir tt. Jie nieko neskaitė, nes jiems buvo uzdrausta apšvieta; jie buvo užkeikti kapitalistų vergijos pragarė šitam sviete.

Jie turėjo buti tamsūs, kaip "dievo" avinai, ir klausyti tik kozno išnaudotojo ir apgavimo. Juos pratino girtuokliauti, nes, alkoholio prisigėrus, smegenis nieko negali veikti, negali nei proto pralavinti, nei protingai gyvenimo savo sutvarkyti.

Nešė jie savo sunkią gyvenimo našta, kaip koki bepročiai gyvulėliai, ir rodėsi, jog taip bus iki jų smert. Bet kapitalistų išnaudojimas didinosi kasdien ir tas jų našta kaskart didino.

Darbas ėjo sunkyn, o uždabris mažyn; valgomai daiktai, drapanos, buveinė — brango. Tie kapitalistų darbeliai sujudinai ir cukraunės darbininkus. Tokiu būdu cukraunės darbininkų gyvenimas perdėm blogyn ėjo, bet toliau tai negali buti! Kitose fabrikose darbininkai

jau organizuojasi arba, seniai susiorganizavę, iškovojo sau trumpesnę darbo dieną — net iki 8 valandų — ir pasididino sau uždarbį ir pasilengvino darbą. Tuom tarpu cukraunės darbininkai tiktai pradėjo mažais bureliais susiprasti, jog toliau taip, kaip jie gyveno, nėra galima gyvent. Jie pradėjo organizuotis, jie pradėjo tvirti unitiją. Jie pradėjo platinti darbininkų kliaos reikalų supratimą. Jie pradėjo nuo išdirbimo tarpe cukraunės darbininkų solidariskumo — vienybės; toliau rengėsi ir į kovą su išnaudotojais. Kaip tiktai saujale darbininkų lietuvių susiorganizavo, tuojau kapitalistų tarnas A. juosius išdavė, kaip Judosius, pardavė savo brolius darbininkus kapitalistams. O tie, pamatę pirma prabudimą darbininkų, kaip sėtonai, išsigando, sudrebėjo iš baimės: jie pamatė prieš save augantį pusnuogį, alkaną ir sužeistą kuniką ir dvasiška darbininką; jie pamatė savo bjaurius darbus ir tarė sau, prašalinti prabudusius, kad tie kitų darbininkų neprabudintų iš miego; kad nepamatytų prabudusieji darbininkai savo didelio kruvino išnaudojimo ir nepradėtų įieškoti savo kruvinų išnaudotojų! Tie darbininkai, kurie prabudo, stoji į kovą su savo išnaudotoju — kapitalistu, — užstojo už prašalintus iš cukraunės darbininkus, ir pareikalavo sutrumpinimo darbo dienos iki 9 valandų, padidindami algos ant 20 proc., primimo visų straikavusių darbininkų atgal į darbą, pripažinimo dirbtuvėj Darbininkų Komiteto, be kurio valios nei vienas darbininkas nebutų už cukraunės prašalintas, nei baudžiamas.

Savo reikalavimus cukraunės darbininkai parėmė straičiu, kuris prasidėjo 30 balandžio. Kovas buvo labai sunki darbininkams, nes jie yra neorganizuoti, dauguma jų vos tiktai pirmą žingsnį padarė kovoj; da jie niekad nestraikavo ir nežino, kaip reikia vesti straikai. Jų senieji "prieteliai": kunigėlis ir salioninkai klaidingai patars, kad grįžtų į darbą, kad nespriešintų savo išnaudotojui. Visi išnaudotojai žino, jog susiorganizavę darbininkai veda kovą ne tiktai su fabrikantukapitalistu, bet ir su kapitalistuku-salionininku ir kapitalistuku-kunigu.

Cukraunės darbininkai, pradėdami straiką, įgijo daugybę priešų, pradėdant nuo cukraunės savininkų ir baigiant paprastu policistu. Straikeriai juos visus pasidarė savo atvirais priešais, nes iš jų vergijos nori pasiluoosuoti!

Kožną kovą yra lengviau vesti su atviru priešu, negu užsilėpsiu. Blogiausias yra tas, kuris išnaudoja darbininkus, prisidengdamas jų geradėjo vardu. Kol cukraunės darbininkai dirbo, kaip vergai, tol visi jų priešai buvo pasivadinę save jų prieteliais, net geradėjais, bet dabar, laike straičiu, darbininkai juos pažino. Pažino savo priešus, kaip ir pažino savo prietelius, prietelius, nuo kurių pirmą bėgo šalin, kurių patarimus išjuokdavo, o persergėjimus priimdavo su keiksmu. Nežinodami jie tą darė, nes jie taip išmokyti buvo.

Straikeriams isties paramos delną tiktai darbininkai ir darbininkų organizacijos, o ne kapitalistai su salionininkais ir kunigais. Salionininkai ir kunigai moka tiktai imt nuo darbininkų pinigų, o jie darbininkams niekad savo neduoda.

Parama straikeriams yra reikalinga dvejopa. Jiems reikia vadovystės, protiškos paramos ir pinigiskos. Neturėjo jie savo straičiu kasos, nes jie buvo iki šiolei neorganizuoti, o sustraikavus, nustojo dirbti, nustojo ir algą gauti. Išanksto

UŽPEČKIS.

EISYBĖ.

lietuvių teatras teisybė. Mieste su aktorius, kad t serio role, da u keturis prysas. Tai matot, kad M. D.

JSI, BET NEPRISAKYMA.

Mylės: Viešpaty isų slyš savo, is ro, is visos šir- t mergina daug kiną, o vaikinas kiai išsizada ir el tos rneilės. ymas: o artima kaip pats save ininkas mylėtu, girtuoklj, tai nepatiktų toli, kad girtuoklis olavivinką, bliai nebutų malo- M. D.

KAPUCINAS.

ikiški laikraščiai buk "patrijotai" per dienas, laikas ir su kunie- kas dudu ir tą lbia.

iau, kad patri- riasi nuo ku- balandžio pribu- Mass, Tėvas aštuonias die- mokslą. mokindami ne- nones, duoda aulių, kaipo is- t, kurie laikosi acinas, kaip tik s paniekino. e pavyzdžius buliaus. Savo dē, kad bulius s paleistuvius ir os ašarų pakal- savo tokiu už- eriausias kate- ie, girdi, rusi- is, ir patjis taip Gluosnelis.

BEDARBIS.

, kuris nieka- vo, kada bejo s prasimainin- ado prispiras, vienam darb- kad jis negali rytojaus darb- jam sako: tau darbą jau ueik į X dirb- tyto ir galisi

negaliu eiti. nešti vėliau irią parengė ai. Lamda.

KOTOJA.

ojimo biuro au) agentas

ote iš dabar- pakęsti nuo- mo jaunave- ē vienas mē- ē mergina. a kita vieta, su moteria, atgal.

. Aš mėgs- yku, o ar ga- žmonės apsi- Z.

nedaugelis turėjo susidėję kelis centus, o kai kurie tai vos galą su galu sudurdavo, ir toki jau pradės baduoti ir bus išmesti iš buvinių, jeigu straiškas ilgiau užsitęs.

Straiškas būtų trumpesnis ir lengvesnis, kad darbininkai būtų organizuoti, daugiau susipratę, nes tada ir kapitalistai jokios vilties neturėtų apgauti savo tamsius darbininkus.

Dabokitės, draugai darbininkai, kad jūs tarpe jodušiu neatsirastų, kad nei viens iš jūsų nestotų prie darbo pirma, negu visi nutars grįžti į darbą. Tegul iš jų galvų neišeina šitie žodžiai: visi straiškuosime ir visi kartu sugrįžsime į darbą. Visi prisilaikydami tų žodžių, būtina turėsite straišką laimėti, o kitų dirbtuvių darbininkai ateis jums su parama. Nepulkit dvasioj. Liusą laiką praleiskite ant susirinkimų, skaitykite darbininkiškus laikraščius ir knygas, gaudykite savo gyvenime žinias, reikalingas laike jūsų kovos.

Antanas Baranauskas.

PARDAVĖ LIETUVIŲ KOOPERACIJĄ.

Pereitą savaitę Lietuvių Kooperacija ant Frankfordo, pabūgus šalia steigiamoj panašaus "biznio" konkurencijos, parduė savo valgomų daiktų krautu vė p. Kišoniui. Kaip girdėti, tos kooperacijos nariai už savo šerūs per dvejus su viršum metus uždūrbo apie 200 procentų.

DRG. BICKUNO VESTUVĖS.

Apsivedė drg. J. Bickunas su p-lė Luzinskaitė. Laimingo ir linksmaus jiems sugyvenimo!

\$250 UŽ VAIKO MIRTĮ.

Kaip jau buvo "Kovoje" pranešta, J. Pakalnio vaiką suvažinėjo. Taigi dabar jis su kompanija, kurios vezimas suvažinėjo, susitaikė už \$250.

TĖVŲ IR SUNAUS LAISKAI.

Paturokis, gyvenantis Philadelphiaj, gavo iš Lietuvos laiską sekancio turinio:

"Mielas sunau! Tu žinai, kad mes jau pasenome ir dirbti nebegalime, o pavalgyti reikia. Ar negalėtum kiek nors mums ant švenčių panigų atsiųsti?..."

Sunus atsakė:
"Brangus Gimdytojai! Juk jūs manę daugiau nieko o nieko iš mažens nemokinote, kaip tik poterių, taigi dabar melskitės dievui ir prašykite jo, o ne manęs".

SKRAJOJANTI TEATRO GRUPA.

Tulas žmogelis organizuoja čion skrajojantią teatrališką grupą. Jos miriai lygiai toki, kaip magiko Aliausko.

Pazįstant organizuotoją, nieko per daug gero laukt negalima.
J. D. Taunis.

VĖL M. PETRAUSKO KONCERTAS.

P-s M. Petrauskas duos Philadelphiaj koncertą 24 gegužio Lietuvių Muzikališkoj svetainėj, ant Richmondo. Gerb. Petrauskas buvo besirengias duot savo koncertą 31 gegužio, bet atidėjo ant 24, kadangi 31 bus L. S. S. susivaižavimo programos.

NORĖJO NUŠAUT MYLIMĄ JĄ IR PATS NUSIŠOVĖ.

Vienų turtingų namų darbininkas S. Horsley peršovė W. Pattoniengę, norėjo nušaut Pattoniutę ir ant galo pats nusišovė. Tas viskas atsitiko Pennsylvaniajos geležinkelio stotyj. Jis buvo įsimylėjęs Pattoniutę, bet ir jos tėvai ir ji pranešė jam, kad Pattoniutė už jo netekės. Tai ir buvo priežastis šitos tragedijos.

PHILADELPHIJOS CUKERNINKŲ ATSIŠAUKIMAS Į VISUS LIETUVIŠKUS LAIKRAŠČIUS AMERIKOJ.

Vargingas padėjimas darbininkų, dirbančių cukraus dirbtuvėj Sprekel Refining Co. Jau suvirš 25 metai, kaip toj dirbtuvėj lietuviai ir lenkai dirba už mažą prekę, gaudami vos 13 centų į valandą. Darbo diena 12 valandų.

Apie 7 metai atgal miestas priverstė pakelti mokestį lig 15 centų į valandą. Tolesniai, kada pasidarė straiškas Brooklyno cukernės, to paties trusto, tąsyk darbdaviai Philadelphiaj pasigerindami, kad nesukiltų ir čion darbininkai, pakėlė lig 16 1/2c. už darbo valandą. Tą užmokestį gaudami, dirbam sunkiai. Kompanija sumazino darbininkų; kur pirmiau dirbo 10, dabar turėjom dirbti tą patį darbą 5 ar 6 darbininkai.

Kam pasiskųs neorganizuoti darbininkai? Kitur dirbant žmonės praminė mūs cukernės pragaru, pekla, dėlto kad be jokio atsilisio čia dirbom visas šventes, nuskurę, suvargę, be pajiegos. Da 4 mėnesiai atgal valdžia uždraudė dirbti šventes, tai kompanija sumanė da sumažinti darbininkų skaičių. Per penkias dienas varo, kiek galint apvargindama da sunkesniu darbu darbininkus, ir porą dienų į savaitę atleidžia kožną. Tokiu būdu daugiau nebuvo galima uždribti, kaip po 18 iki 20 dolerių į dvi savaites.

Tokiam brangume nebegalima gyvent su tokiu uždarbiu. Už taip sunkų, pragarišką darbą šeimos turi da pusalkanę skurst ir vargę nešt.

Prakilnesni lietuviai, tai matydami ir prijausdami padėjimui suvargintų cukernės darbininkų, pradėjo kalbinti risti į vieną ryšį darbininkus, suorganizuot uniją, mažu, suorganizuot savo pajiegas, butų galima pareikalaut pagerinimo darbininkų buvio.

Vos prisirašė apie 100 darbininkų prie unijos, tuoj kompanijos šnipai dagirdę pranešė apie tai kompanijai, jog darbininkai jau organizuoja uniją. Aštriai prisakė direktorius varyt lauk iš darbo tuos, kurie prisirašė. Formanai (bosai) tai pildė su noru. Nežiurėjo formanai, ar kas prisirašė, ar ne, bet bile kiek nepaklausei, ir varo lauk seną darbininką, be pajiegos, be energijos, kuris per 20 metų, po praradimui sveikatos, da be jokios kalčios tampa pavarytas.

To neužteko kompanijai. Turėdama savo istikimus šnipus iš lietuvių ir lenkų, pasiuntė juos į darbą, kad, ką darbininkai veikia, jie praneštų kompanijai.

Lenkų šnipai da turėjo žmogaus jausmus, jie neisdavė lenkų darbininkų, bet kitaip pasielgė lietuvių šnipas A., kuris pardavė savo brolius darbininkus, lyg Judošius Kristų, — kad lietuviai vieni tik sumanė organizuot cukerninkų uniją ir kad lenkai tame suvis esą nekalti, nors ir lenkai rašėsi į uniją lygiai, kaip ir lietuviai. Tatai fabriko direktorius aštriai prisakė ištremt lauk iš darbo visus lietuvius, podraug ir tuos, kurie dirba ten po 20 metų suvirš.

Pasidarė didelis triukšmas tarp lietuvių iš priežasties šio tokio direktoriaus pasielgimo. Lietuviai, varomi lauk, emė šauktis į lenkus ir rusinus, kurių taip-pat, kaip ir lietuvių didelis skaitlius čia drba, apie 200.

Lenkai prijutė, kad, kas lietuviams šiandien atsitinka, rytoj galės tas-pat atsitikti ir lenkams. Todėl jie pradėjo šaukti vienas kitą neapleist lietuvių, nepalikit jų ant paniekos; ir lenkai sykiu su lietuviiais 12 valandą nakties metė darbą, apšaukdami straišką nuo 30 balandžio. Iš ryto 30 balandžio atėjo į dar-

bą italai, kurių čia irgi daug dirba, bet ir jie, dažinoj, kad lietuviai su lenkais jau straiškuoja, nuo 10 val. ryto išėjo į straišką.

Dabar prasidėjo sunki kova mūsų su kapitalistais. Mūsų organizacija tik ką užgimusi, mūsų pajiegos silpnos. Todėl atsišaukiame į visus lietuviškus laikraščius Amerikoj, kad mūsų šitą pranešimą atspausdintų. Podraug meldžiame lietuvių cukerninkų, dirbančių Brooklyno ir Bostono cukernės to pačios kompanijos, kad mums prijaustų, pritartų mums mūsų kovoj, ba tenai išdirbtų cukraus orderius — užsakymus, o Philadelphiajos cukernę galėtų uždaryti ant ilgo laiko. Tokiu būdu, suvargintų mus silpnus. Pertaui šaukiames Bostono ir Brooklyno cukernių darbininkų, kad ateitų mums pagelbon, kad suvienytomis pajiegomis, drauge su mumis stotų kovon prieš kapitalistus, bendrus mūsų išnaudotojus.

Atsišaukiame taipgi į Amerikos lietuvių draugystės, į klubus ir pavienes ypatas, kad mus, kiek galėdami, pinigiskai išsėlptų.

Mūsų unija silpna, ką tik susiorganizavus, jai vienai neuženka spēkų, kad pasekmingai kovot prieš mūsų siurbėles, cukernių savininkus. Taigi šaukiames lietuvių pagelbos, kad, sustiprinę savo pajiegas, galėtume pasekmingai kovoti už duonos kąsnį.

Aukas malonėkite siųsti Presos Komiteto adresu:

Ignotas Alekna,
229 Pierce St.,
Philadelphia, Pa.

Presos Komitetas:
Ignotas Alekna
Peter Wozniak
Alex Rogackow.

Lietuvės ir lenkės moteris, cukerninkų pačios, užpuolė ant skiaubų ir dikėčiai apdaužė juos. Sureštuota 10 moterų.

SĄJUNGOS REIKALAI.

P. K. TARIMAS N. 13.

L. S. S. 60 kuopa vienbalsiai nutarė įnešti, kad tokie apgarsinimai, kur yra reikalaujama daugiau, kaip vieno darbininko, būtų visai netalpinami "Kovoje"; taipgi reikalaujame, kad Pild. Komitetas kuo-veikiausiai palieptų Administratoriui išmesti tokį apgarsinimą, kur reikalaujama į W. Va. valstiją 500 angliakasių; ten yra straiškas.

Kuopos Komitetas:
J. Neviackas, org.
J. Klevas, prot. rašt.

Minimo apgarsinimo "Kovoje" jau nėra; taipgi Thomas, W. Va., kur Davis Coal & Coke Co. turi savo kasyklas, straišką taipgi nėra ir nebuvo. Tą liudija ten gyvenanti sąjungiečiai L. S. S. Sekretorius

J. Stasiulevičius.

Pritariu 60 kp. įnešimui, tik reikalavimas, kad netalpinti apgarsinimų, "kur reikalaujama daugiau kaip vieno darbininko", perdaug siauras. Kartais krautuvininkas norės pajieskoti dviejų darbininkų ir, pagal tokiu aprubežiavimo, "Kova", neturi tiesos tokį apgarsinimą talpinti. Aš įnešu, kad netalpinti vien tik tokių apgarsinimų, kur reikalaujama darbininkų į dirbtuves, kasyklas, girias ant geležinkelio ir t. p., kur reikalaujama daugelio žmonių. Jeigu jau paskirti skaitlių, virš kurio nebutų galima įieskoti, tai, man rodos, atsakančiausia būtų 5.

Veik. Kom. narė
M. Michelsonienė.

Nors gali pasirodyt nepraktišku aprubežiavimas pajieskojimų per "Kovą" darbininkų, bet kad išvengt klaidų ir užmetimų ateityj, balsuoju už 60 kp. įnešimą ir pritariu dr-gei Michelsonienei, kad virš 5 dar-

bininkų pajieskojimų "Kova" netalpintų.

Nepraktiškas tame; pav., pastačius kur nuošaliai didelė dirbtuvę arba pradėjus vesti kur naują geležinkelį pareikalautų netik 500, bet net 5000 darbininkų ir prisiųstų "Kovai" tokį apgarsinimą, ir da gerai apmokamą, ir kas tąsyk išeitų? Nugi, pasijustų mūsų Administratorius esąs tarp kujo ir priekalo, nes atmeti desėtkas dol. gaila, bet ir priimti negalima.

Pild. Kom. narys
J. P. Raulinaitis.

Iš privatiškų laišku suzinovau, kad Thomas, W. Va., Davis Coal Co. turi savo kasyklas ir ten straiško nebuvo ir nėra. (Mūsų pabraukta. Rd.). Dalykas esąs tame, kad ta kompanija pristatius daug dēl darbininkų namų ir atidengus krautuves; todėl norinti, kad tie darbininkai, kurie dirba (ar dirbs) jų kasyklose, ir gyventų jų namuose. Rodosi, dalykas "švelnus". Mūsų jį nekuri viršininkai (Administratorius ir kiti), neturėdami mažiausio supratimo apie tokius dalykus, talpina apgarsinimus ir aiškina, si, jog ten straiško nėra, ramu ir tt.

Bet aš tokią kompanijų politiką gerai pažįstu iš ypatisko patyrimo. Panašūs dalykai štai kaip buna:

Tulos kompanijos stengiasi pastatyti tiek namų, kad visi dirbantieji pas jas darbininkai galėtų gyventi jų namuose. Kuomet surenka į savo namus darbininkus, o ypač su šeimynomis, tuomet jau kompanijos jaučiasi daug galingesnės ir pradeda labiau išnaudoti darbininkus. Iškilus kokiam nors pasipriešinimui iš darbininkų pusės, visų-pirmausia kompanijos bėga kraustuoti darbininkus iš savo namų. Ir štai, su pagelba policijos, per pusvalandį keli šimtai darbininkų su šeimynomis ir visais savo rakandais atsiduria ant gatvės. Atsidurę darbininkas tokiame padėjime, yra priverstas tapti straiklauziu. Manau, kad panašią politiką varo ir minėta kompanija.

Taigi, imant į atidą, jog mūsų organas privalo stovėti už darbininkus ir visuomet nurodinėti gudrų darbdavių politikavimą, balsuoju už 60 kuopos įnešimą, nes pareikalavus per laikraštį vieno darbininko, ateis prašytis kelios desimtys. Bedarbių rezervinė armija visuomet randasi.

Pild. Kom. narys
V. Paukštys.

NUO REDAKCIJOS.

Drg. Paukščio paaiškinimas ščia nedaug tepaaiškina. Juk abelnai didesnė pusė angliakasių gyvena kompanijų namuose; ir kaszin, kaip kas išrodytu, jei pradėtume angliakasius atkalbinėti nuo darbo, kompanijoms, kurių namuose jie turi gyventi. Šis tarimas, rodos, tapo sumanytas ir praleistas, daugiausiai dėl to, kad išteisint nepamatuotą bostoniškių laikraščiu užsipulimą ant "Kovos" už įdejimą minėto apgarsinimo, kuris, kaip aiškino me, buvo įdėtas su didžiausiu apsižiurėjimu iš Administracijos pusės.

L. S. S. VEIK. KOM. REFERENDUM 2 1913.

Įnešimas:
Išstojus iš Sąjungos Čarterio Komisijos nariui F. J. Bagočiui, reiklinga da vienas žmogus pasirašinėti ant L. S. S. Čarterio kopijų.

Bet ar ne geriau būtų, kad ant čarterio kopijų pasirašintų "Kovos" Redaktorius, Administratorius ir L. S. S. Sekretorius? Tada apsiėtų be jokių kliučių ir siuntinėjimų; kada reikia, tai ir gatava; o kita, be iškaščių kasmetiniuose rinkimuose komisijos.

Šis referendum perėjo per V. K. Visi Veik. Kom. nariai, kurie prisuntė balsavimus nutarė, kad ant čarterio pasirašintų L. S. S. viršininkai: Administratorius, Redaktorius ir Sekretorius.

Balsavo šie:
Imo Rajono M. Mikalavičienė
Ilo Rajono V. J. Stankus
Ilo Rajono A. Dagis
IIIčio Rajono J. Brazauckas
IIIčio Rajono J. K. Maziukna
IVto Rajono J. Sukys
Vto Rajono L. S. Kupčinskas
Vto Rajono J. A. Byla
VIIIto Rajono M. D. Činikas
Xto Rajono A. Markevičius
XIIto Rajono F. Bartkus.

Narių nuomonės: . . .
A. Dagis:

Suprantamas dalykas, kad ant vietos atliekamas darbas yra daug parankesnis ir greitesnis. Todėl pritariu J. Stasiulevičiaus nuomonei, kad čarteriu pasirašintų "Kovos" Red., Adm. ir C. Sekret.

J. Brazauckas:

Įnešu panaikinti laikinę komisiją pasirašinėjimui po čarteriu (apie kurią nei konstitucija nieko nesako). Minėta komisija nieko geriau negali atlikti, pasirašinėdama po čarteriu, negu kad pasirašintų Sąjungos rinkti viršininkai; nes taip tai vien tik rinkimai, siuntinėjimai ir lėšos, kurių ir be to Sąjungoj yra.

Tokiu būdu, kaip matosi iš šio referendumo, — "Kovos" Redaktorius, Administratorius ir C. Sekretorius turės pasirašinėti ant L. S. S. Čarterio.

L. S. Kupčinskas.

Peržiūrėjęs balsus atradau, kad visi suskaičiuoti teisingai, išskyrus drg. J. Sukio, kurio balsavime nepaminėtas išėmimas. Drg. Sukys balsavo, kad į vietą buvusio Čarterio Komisijos nario F. J. Bagočiaus paskirti "Kovos" Rd. drg. K. Vidiką.

Tokiu būdu, sulyg augščiau priimto V. K. ref., senoji Čarterio Komisija tampa atšaukta.
L. S. S. Sekr.

J. Stasiulevičius.

KĄ TAS REIŠKIA?

Po tilpusiu "Kovos" N. 16 Pild. K-to tarimu N. 11 L. S. S. A. Sekretorius daro savo prierasą, kuriu nori P. K-tui prilipinti asilo ausis. Vienok, tas darbas atliekant, reikia pirmiau pažiūrėti, kas bus per kliūtai ir ar galima bus prilipinti, nes vandenį pamirkus jokiū būdu neprilipinsi.

L. S. S. A. Sekretorius sako, kad mes pasirašėm ant kontrakto, o dabar nežinia, apie ką kalbą, ir jis, girdi, visai nesuprantas. Istikrųjų pasirodo, kad Pild. Komitetas visiskai "asiliškas". Bet dalykas buvo visai kitaip.

P. K-tas gavo 25 vasario Administratoriaus pranešimą, kad Linotype yra perkama (žiurė Administratoriaus pranešimą "Kovos" N. 16 tarime 11), bet, ant keno vardo perkama, nėra pasakyta. Aš laukiau vėlesnio pranešimo, bet, nesulaukdamas, 2 kovo paleidau tarimą, kad Linotype būtų perkama ant Sąjungos vardo. Kuomet jau tarimas praėjo (buvo išsiųstas paskutiniam nariui), aš gavau 9 kovo "Special Delivery" kontraktą Linotype dėl pasirašymo, kuris, kaipo labai skubiai reikalaujamas, buvo tuojaus, be jokių formaliskumų, išsiųstas Sekretoriui. Taigi tarimas ėjo aštuoniomis dienomis anksčiau, negu pasirašė P. K-tas po kontraktu, o nuo gavimo Administratoriaus pranešimo iki pasirašymui po kontrakto praslinko net 12 dienų. Reiškia, P. Komitetas buvo labai asiliškas, kad negalėjo sužinoti, ką padarys per 12 dienų vėliaus Administratorius su Sekretorium.

Kuo toks Sekretorius pasiel-

gimas pavadinti ir ką reiškia tokia politika? Aš stačiai nesuprantu! Lai sprendžia patįs draugai sąjungiečiai. Turbut, norima, kad P. K-tas tik per pirštus į viską žiurėtų ir niekam nieko nesakytų. Na, draugučiai, to jau nuo manęs nesulauksite...

Pild. K-to sekret.
V. Paukštys.

Prie drg. Paukščio "Ką tas reiškia?" turiu tiek pasakyti: P. K. sekretorius Linotype kontraktą sugrąžino pirmiau, nei kad P. K. tarimą 11. Tas reiškia, kad P. K. sek. žinojo, ant keno vardo nupirkta Linotype, da pas jį patį tebesant P. K. tarimui 11. Kodėl jis galėjo pastebėti, kad reikalingas metalui tarpinti pečius, o nepastebėjo ant keno vardo Linotype nupirktas? Aš nežinau. Bet aš tiek žinau, kad žmones nereikia bereikalingai klaidinti ir todėl prie P. K. tarimo 11 padariau prierasą,

Ar dabar aišku, "Ką tas reiškia"?

J. Stasiulevičius.

LEGITIMACIJA.

Legitimacijai aš visuomet buvau priešingas ir esu. Ypač tokiai legitimacijai, kokia mūsų Sąjungoj yra. Neukie klausimai tenai stačiai juokione. Daleiskime, tenai klausiami: "Ar pažinti anglų kalbą?" Na, kaip ant tokio klausimo atsakyti? Aš atsakysiu: pažįstu. Ką jūs iš to suprasite: ar aš moku tą kalbą, ar vien tik pažįstu ją? Mat, aš galiu ją pušėtinau pažinti, bet tuo pačiu laiku aš galiu visai jos nemokėti.

Taip — pasakys man legitimacijos šalininkai — bet ar galima gi pavesti Sąjungos urdą naujam viršininkui, pirmą nepatyrus, ar jis bus tai vietai atsakantis? Juk gali pasitaikyti taip, kad naujai išrinktas viršininkas net socializmo nepažįsta. Ir čia, ve, legitimacija reikalinga.

Taip, gali pasitaikyti, kad išrinktas viršininkas nepažįsta socializmo teorijos. Bet ar tokia legitimacija jums parodys, kad jis to nepažįsta? Visai ne. Daleiskime, kad tenai ir bus pastatytas klausimas "Kaip pažinti socializmą?" Bet ko toks klausimas gali but vertas? Ar gi keliose eilutėse ant tokios legitimacijos galima išpasakoti, kaip žmogus pažįsta socializmą? Bet daleiskime, kad žmogus susigriebs ir atsakys trumpai: "Pažįstu taip, kaip mokina Marksas". Na, ar iš to bus jau aišku, ką jis žino apie socializmą? Nei kiek. Gali but, kad apie Markso teoriją jis ir numanymo neturi.

Toliaus: "Kaip atsineši kitas partijas?" Į kokias? Aš žinau partijų apie 20. Mano pažiūros ir, kad tą viską išpasakoti, aš turėčiau parašyti pusėtiną knygutę.

Kiti klausimai visai neaiškūs — gali juos suprasti, kaip nori. Aš į savo legitimacijos klausimus paskutiniaus rinkimais atsakiau, ant kiek galiu atsimiti, šitaip:

Klausimas: — Kur lavinai?
Atsakiau: — Visur.
K.: — Kokią baigę mokyklą?
A.: — Muringę.
K.: — Ar pažįsti anglų kalbą?
A.: — Taip.
K.: — Ar ukėsas?
A.: — Viso pasaulio.
K.: — Kada įstojai į Sąjungą?
A.: — Neatsimenu.
K.: Prie kokių partijų prigulėjai Rusijoj?
A.: — Prie Latv. Soc. Dem. Part.
K.: — Kaip supranti L. S. S. tikslą?
A.: Agituoti darbininkus, organizuoti juos ir naturalizuoti,

ir ką reiki... Aš staciai ne... sprendžia pa... ngiečiai. Tur... d P. K-tas tik... iską žiūrėti ir... esakytų. Na... jau nuo manęs... ret. V. Paukštys.

kad laike rinkimų balsuotų už Soc. Part. kandidatus. K.: — Ar sutinki su tuo? A.: — Taip. K.: — Prie kokių partijų priklausai apart L. S. S.? A.: — Prie jokių. K.: — Kaip atsineši į kitas partijas? A.: — Sulig jų vertės. Man rodos, jog mano atsakymai į tuos klausimus taip, kaip galima juos suprasti, tačiau P. Kom. narys Bernotas atrado, kad mano legitimacija išpildyta "neatsakanti", o sekretorius Stasiulevičius perstatė daugelį Veik. Komitetui taip, kad aš visai legitimacijos neįpildžiau, ir Veik. Komitetas nutarė už tai mane prašalinti iš Literatisko Komiteto. Tas prašalimas manęs nei kiek neužgana ir jokios skriaudos man nepadarė; jis daigi paluosavo mane nuo nelabai reikalingo man darbo, bet sąjungiečiai buvo klaidinami, buvo rašomi nereikalingi protestai — ir vis tai dėl tos nelaimingos legitimacijos. Daleiskime, 120 kuopa siūnia organą "pipirų" — Michelsonas "nelegališkai" užėmė vietą, ar tai juokas? — despotas! Skaitau ir stebiuos: ko tie vyrai šokinėja? Rodos, aš niekam blogo nepadariau. O gal kam pavydu, kad mane išrinko į Literatiską Komitetą ir jiems tos "garbės" neliko? Bet ar aš prašausi, kad mane kas rinktų? Darbo man ir be to užtenka. Bet tie žmonės įsiveidė, kam aš legitimaciją "paniekinau". Pasirodo, kad tuli mūsų draugai į legitimaciją žiuri taip, kaip katalikai į savo ausinę. Tas mane ir paskatino nurodyti, kad tokia legitimacija kartais gali būti naudinga įrankiu tik Rusijos valdžiai, mums gi ji neturi vertės nei už 5 centus. Viršininkus mes privalom rinkti iš pažinties — rinkti tokius žmones, kurie yra visuomenėi žinomi ir gali išpildyti savo uždutį, o ne legitimaciją. Kas ieško garbės ir mėgsta girtis savo mokslu, tam legitimacija gali labai patikti, nes ten jis gali pasigirti, kaip jam patinka, bet rimtesnį žmogų ji tik įžeidžia. Man pačiam teko manyti, kaip vienas plačiai žinomas veikėjas, baigęs augštesnes mokyklas Rusijoje ir Amerikoje, gavęs legitimaciją su klausimais: ar moka rašyti? kur lavinosi, namie ar mokykloje? ir tt., — įmetė ją gurban, sakydamas: "Jeigu jie abejoja, ar aš moku rašyti, tai aš jiems to ir neprirodinėsiu". Tokia legitimacija yra ne tik įžeidianti, bet ir pavojinga. Ką aš galiu žinoti, kas per žmonės ją skaitys? Kas man gali užtikrinti, kad grįžtant man Lietuvon, mano legitimacija negali būti nusiūsta Rusijos policijai? — Niekas. Ar ne geriau tad būtų ją panaikinus? Prie to jog ir paprastas mandagumas neleidžia listi per tokia legitimaciją žmogaus paslaptį ir kamantinėti jo pračią. S. Michelsonas.

vieta užsidaro. Redaktorius algos pakėlimo klausimas eis nubalsavimui. L. S. S. Sekretorius J. Stasiulevičius. LAISKAS Į REDAKCIJĄ. Gerbiamoji "Kovos" Redakcija: Prašau tamstų man pasakyti, ar "Česnakinės spycius" apie burdingierius yra tinkamas, kaip monologas koncertams ar šiaip vakarams. Aš šį monologą atlošiau So. Bostone per 60 L. S. S. kuopos koncertą; tai So. Bostono socialistai ne tik ką man ypatingai pasakė, bet ir į laikraštį įdėjo, kad tas monologas yra nešvarus ir atėmė publikai skoni. Aš jame nematau nieko blogo, kas galėtų atimti publikai skonį, apart man o lošimo ar nudavimo, bet kaip aš girdėjau ir pati suprantu, tai buvo gerai, ką liudijo publikos delnų plojimas. Aš kaip So. Bostone, taip ir aplinkiniuose miesteliuose esu sulošusi kelis monologus ir visuomet nusisekė gerai publiką užganėdinti. "Česnakinės" monologą kaip lošiau So. Bostone 60 L. S. S. kuopos koncerte, tai publiką užganėdinau, ką reikė smarkus delnų plojimas, bet vietiniai laikraščiai labai nupeikė, kaip monologą, su kuriuo netinka pasirodyt ant pagrindų. Taigi meldžiu gerbiamos Redakcijos, kad man per laikraštį pasakytumėt, ar jis yra tinkamas lošt ar ne. Su pagarba O. Paltanavičienė. Atsakymas. Jeigu publika "Česnakinės" monologu buvo užganėdinta, tai ženklas, kad jis nepagadino publikai skonio. Nešvarumų "Česnakinės" monologuose nematome, ir jokių budu jos monologai nėra nešvarėsnai už "Džian Bambos" ir "Ridziko" spycius, kurie taip dažnai esti lošiami Bostone ir jo aplinkinėse, bet kurių So. Bostonieškiai laikraščiai nekritikuoja. L. S. S. XI RAJONO KUOPŲ DRAUGAMS. Draugai XI Rajono reinge atėityj maršrutą, dėl kurios turėsim daug išlaidų, o Rajono izdas beveik pusiau tuščias, užtaigi būtų gerai, kad kiekvienas narys užsimokėtų Rajono mokesį 5c. kas tris mėnesiai, tokiu budu Rajono izdas padidėtų ir nebūtų baimės maršrutą surengt anksčiau. Rajono mokesį sių, kit pas finansų sekretorių drg. Chas. Ker-shen, 1062 Harper ave., Detroit, Mich. Sekretorius J. Stankus. 102 KP. ATIDAI. Susirinkimas atsibus 11 dieną gegužio 1913 m., 2 val. po pietų ant svetainės 112 Salem st., Boston, Mass. Visų draugų meldžiu atsilankyti ant šio susirinkimo ir gal nutarsim ant mėnesio vieną mitingą laikyti, taigi neatbutinai atsilankykite ir pasirinkit katrą nedėlią bus geriau susirinkimai laikyti. F. S. Steve Rainard. L. S. S. Imos kuopos susirinkimas atsibus 11 gegužio 1912 m. 2 val. po pietų, "Kovos" namie, 1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa. Malonėsite visi ateiti ant šio susirinkimo, nes jau laikas darbininkus išrinkti dėl baltius ir kiti svarbus reikalai. Sekr. J. D. Taunis. ATIDAI DRAUGŲ DELEGATŲ. Draugai delegatai, kurie norės kalbėti surengtose prakalbose birželio 1 d. vakare (po dienos sesijų L. S. S. Susivaziavimo), malonės savo yarusd ir temas prakalbų kuogeriausia priduoti Komisijai rengimui susivaziavimo, kad būtų galima įdėti į programą. Varde Kom. Sus. L. S. S. Susiv. J. Stasiulevičius, (adresas "Kovos") ATIDAI L. S. S. III RAJONO KUOPŲ. L. S. S. III Rajono 20 konferencija įvyks 18 d. gegužio 1913 m. lygiai 10 val. ryte, "Dilgėlių" Redakcijoje, po num. 2029 Fifth ave., Pittsburgh, Pa. Teiksis kuopos prisijust delegatus su mandatais. Delegatus siųskit po vieną nuo kiekvieno 10 narių, taipgi kuopa gali siųst delegatą kuri ir

neturi 10 narių. Pasirupinkit draugai su įnešimais dėl labo L. S. S. ir L. S. S. III Rajono. Nepamirškite, kad jau ir L. S. S. susivaziavimas netoli, tad pagalvokit ir apie siuntimą atstovo. L. S. S. II Rajono organizatorius B. K. Kondratavičius... SVARBU ŽINOTI. Metinis Socialist Party Press Picnics rengiamas 15 d. birželio (June), 1913, Riverview Parke. Šis picnias neabejotinai bus vienas iš didžiausių, savo rūšies, koks galėjo būti kada Chicagoje. Komitetas nesigaili triuso dėl prirušimo kaip galima daugiausiai, kuolabiau užsimančių žaislių, dėl užganėdimo atsilankiusių. Daržas, kaip visuomet, bus išdailintas į taip vadinamus, "Headquarters" tautų prigulincių, Socialist Party'joj, tarp kurių bus galima ir lietuviška, tokį "Headquarter" at-rasti. Ant šito picnio yra pakviesti kuogeriausi kalbėtojai. Geistina, idant kiekvienas iš gyventojų Chicago ir jos aplinkinių butų mūsų svečiu ir prisidėtų prie šito praklausimo darbo. Tikietai parduodami iš kalno per narius Socialist Party po 25c. Vardan Socialist Party Lietuvių skyriaus. A. A. Vasiliauskas. P. S. Prie kiekvieno Picnic tikieto bus 16 coupons su puse prekės mokėjimo dėl inėjimo į pažimėtą pasilinksminimų ir žaislės vietų, arba vazinejimus į kalną, pakalnę ir šiap ko įdomaus.

JAUNI VYRAI SENI VYRAI VIDURAMŽINI VYRAI

Vyrai kurie žada apaveisti — vyrai ligoti — vyrai kurie budamė neprotingi dasileida perviršum — vyrai nusipėni, nerviški, sunaikinti ir kurie sulaukie amžio, katram negale pynai naudoti priimnoma gamtos, — vysli tie vyrai tur parveikaituti viena iš tuo knygu. Ta knyga pasakie kaip vyrai sunaikia sava sveikata, kaip jie igaua ligas ir kodiel jie neur apaveisti budame tame pademe. Ta knyga teipgi pasakie suprantamoje kalboje kaip vyrai kurie tur Užnuodijima kraujo, arba syfil, Triperi, arba gonorrhoea, Nusilpnėima, Abel-na pragalėti špekū, Pragalėti gyybybes skytimo, Naktinius ni begimus, Rheumatizma, Organikėkas liges, Pyva, Kepenu, Pulesis ir Inkėtu ligas, gali but galutinai išgydyti sava nuomusė, privatnai ir slapta, su mažais kaštais. Tuktančiai vyru atgava sava tobulą sveikatą, spēkas ir elionama per pagalbą tūos knygos. Ji tra kraituvė žinios ir talpink šiam tyksna slaptibes, kurios vyrua turi finoti. Netrotkiet sava pinigū mokiedami už prastus, bevertės, vaistus iki koalik neperskaitieti šitą knyga Ji pasakie kodiel jos kentėti ir kaip galeit galutinai išgydyti. Atmintk, jog ta knyga yra duodama VYSIAI DYKAI. Mėg užmokam ir pašta. Išrašik aiške sava varda, pavarde ir adresą ant šio kupona ir išsiusk ji mums šendena.

50,000 KNYGU DYKAI DIEL VYRU.

Kuponas dykai gautos knygos. Siusk ji šendena.

DR. JOS. LISTER & CO. L. 303, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.

Godotini: Aš esu užinteresuotas jūsu pasiūlyminui dykai slunstos knygos ir norėčiau, jog jus išsiustumėt man vieną iš tuo knygu.

Varde ir pavardė..... Adresas..... Stelias.....

PARANKIAUSIAI VISKĄ SPAUSDINTI KOVOS SPAUSTUVEJE

Nes viskas atlekama pulkiai, greitai ir pagal šių delnų reikalavimus.

REIKALUI ESANT KREIPKITES 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas persto Revoliucijos, gimimo momentą; sukylima liandis prieš caris, ką valdžia. Paveiklo didumas 14X16 colų, prekė su pristuntim 20c., daugiau imantiems ant karto, nuleidžiama 60 procentų. Ji parduodam todėl taip pigiai, kad norime praplatinti tarpe darbininkų klėses revoliucijonikas mitus.

Norintieje tarė šį paveikslą kreipkite į "Kovos" Administraciją

DIDELIS TEATRAS!

Kaogangi daug pubhkos į salę nesutipo, o tą veikalą matyt norėty. Todėl antru kartu Brooklyne statoma ant scenos penkių aktų drama iš Kristaus gyvenimo **MARIJA MAGDALIETĖ** (Marija Magdalena). Tas milžiniškas veikalas plačiai atskleidžia daugybę nepermatomų mums priezasčių kilimo krikščionybės ir prasidėjimo naujos eros. Jame aiskiai parodyta gyvenimo sąlygos tų laikų žmonijai, t.y. kokiose gyveno turčiai ir kiek kentėjo vergai. Kas buvo krikščionybės apaštalai ir kas persekiotojais mieste Jeruzolimoje žydų šalių. Perstatymas prasidės 8 val., durys atsidarys 7 val. vakare, Subatoje 10 GEGUŽIO (MAY), 1913 met., svetainėje **McCADDIN MEMORIAL HALL**, ant Bery, tarpe So. 2nd ir 3rd Street, Brooklyn, N. Y. Tikietų kaina: 25, 35, 50, 75 ir (box seat) \$1.00. Kas nori nusipirkti tikietus iš anksto, gali gauti šiose vietose: Ūrbono Aptiekoje, kampas Bery st. ir Metropolitan ave.; Miliausko krautuvė, 103 Grand st.; Dirzulaičio Barzdaskutykloj, 97 Grand st., o taipgi ir pas aktorius. Meldžiame gerbiamąją visuomenę atsilankyti. **Suvenytų Brooklyno Lietuviškų Drėčių KOMITETAS.**

LOXOL PAIN-EXPELLER

ALCOHOL 40% F. A. RICHTER & Co. NEW YORK

RHEUMATISM

FOR GOUT - NEURALGIA - LUMBAGO - COLIC - RHEUMATISM - RACHITIC SPASMS & BRUISES

Visuomet laikyk namuose, kuomet tau prireiks, tai prireiks ant greitųjų. Bet saugokis beverčių pamegždžiojimų.

TEATRAS IR SZOKIAI!

Rengia LSS. 71 kuopa Atsibus subatoj

10 diena Geguzio, 1913.

Svetainėje **TURN HALL**

29 Middlesex st., Boston, Mass.

Salės durys atsidarys 7 val., teatras prasidės 8 v. Bus sulošta trijų aktų drama "LIUTAS NAMINIO LIZDO" Parašė VARGŠAS Tai įdomiausias ir pamoknantis teatras kokie tik buvo lošiami Amerikoje. Lošime dalyvauja 15 ypatų. Po teatrui bus šokiai, balius, lakiojanti krasa ir kitokle žaislai. Prie to bus visokių gardžių užkandžių ir gėrimų. Balius trauksis iki 12 val. nakties. Taigi lietuviai ir lietuvaitės atsilankykite kuoskaitlingiausiai, o užtikrinamė, kad visi busit užganėdinti. Kviečia LSS. 71 kuopos **KOMITETAS.**

Farmos! Farmos!

Turli pardavimui 25,000 akru žemės; parduodu po kiek kas nori akra dėl visokio didumo farmu. Ant tos žemės yra tarpais maži miškai, tarpais yra pliki laukai kur galima sėti ir arti be valimo. Jūs tu miškų galima pasibudavoti krajavus budinkus arba tvoras apšverti. Parduodu po \$8.00 iki \$20 už akerej. Jeigu ant išmokėsties, tai tuoj reikia įmokėti po \$1.00 už akerej, o kita suma gali mokėti kaip išgali: kas mėnu ar kas metal, ant kiek metu sutarsime. Laikė bedarbė, ilgos ar kokios nelaimės atsitikime, mokesčio palauksiu ant tollau. Turli pardavimui GYVENAMU FARMU (SU TRIGBOMIS, ARIAMAIŠ LAUKAIS IR SODNAIS: visokio didumo, visokių prekių, pigių ir brangių. Tos farmos randasi Michigan valstijoje, palei ežerą Michigan arti dviejų turgaun miestu, j kuriose atplaukia daugybė laivu. *Aš turli pardavimui žemės greta dviejuose pavietose LAKE IR MASON. Mason paviete žeme geriausia ir šia randasi didžiausi lietuviu fermeriu KOLONIJA visoj Amerikoje. Yra čia pirki 132 lietuviu farmos ir kas metal skaitlus dauginasi. Mielas Broli Lietuvi, jei nori sau ir savo šeimynai geresnio, linksmesnio ir sveikesnio gyvenimo, pirk farmą. Trumpu laiku lietuviui čia status savo bažnyčią ir bus tikra antra Lietuva. Norinti pirkti arba platesnia žiniu atvažiuokite arba rašykite, gausite knygelę ir mapą dovanai. Adresuokite:

ANTON KIEDIS
Peacock, Lake County, Mich.

L. S. S. VIRŠININKŲ ADRESAI.

Veik. Kom. Susinešimų Sekretorius, L. S. Kupčinskas, 217 East Centre St., Shenandoth, Pa.

Pildantysis Komitetas:
V. Paukštys, 242 Broadway, So. Boston, Mass.

M. Kapociūtė-Michelsonienė, 28 Broadway, So. Boston, Mass.

J. P. Raulinaitis, 177a Broadway, So. Boston, Mass.

L. S. S. Centro Sekretorius, J. Stasiulevičius, 1815 E. Moyamensing Av., Philadelphia, Pa.

"Kovos" Redaktorius, K. Vidikas, 1815 E. Moyamensing Av., Philadelphia, Pa.

"Kovos" Administratorius, A. Zyromtas, 1815 E. Moyamensing Av., Philadelphia, Pa.

Literatūris Komitetas:
L. Pruseika, 242 Broadway, So. Boston, Mass.

St. Strazdas, 2030 Canalport Av., Chicago, Ill.

St. Michelsonas, 28 Broadway, So. Boston, Mass.

Rev. ir Kank. Šelpimo Komitetas:
Pimsėdis, A. Zolynas, 23 Warwick St., Newark, N. J.

Sekretorius, J. Bulota, 708 Warner St., Baltimore, Md.

Izdininkas, J. Ramanauskas, Box 163, Minersville, Pa.

L. S. S. Rajonų Sekretorių adresai:

I. J. A. Žukauskas, 77 Drayer St., Waterbury, Conn.

II. A. J. Nėris, 192 Sitgreaves, Easton, Pa.; J. Grinius, 945 Buttonwood St., Philadelphia, Pa.

III. J. Andriukonis, Box 3, New Kensington, Pa.

IV. F. Petrašiūnas, 108 Ripley St., Elizabeth, N. J.

V. Dudukas, 151 W. Line St., Shenandoah, Pa.

VI. J. Undzius, 242 Broadway, So. Boston, Mass.

VII. J. M. Bučinskis, 5 Murphy St., Bangamont, N. Y.

VIII. J. Repšys, 1652 N. California Ave., Chicago, Ill.

X. J. Kačergis, 1716 E. Matheny Av., Springfield, Ill.

XI. J. Stankus, 1063 Bridge St., Grand Rapids, Mich.

XII. J. Vitkauskas, 757 Greenwich St., Valparaiso, Ind.

Veik. Komiteto narių adresai:
I. M. Mikalaviciūtė, 1449 S. Main St., Waterbury, Conn.

II. A. Dagis, 509 Green St., Philadelphia, Pa.; V. J. Stankus, 413 Bushkill St. Easton, Pa.

III. J. Brazauskas, 2400 Fifth Av., Pittsburgh, Pa.; J. Maziukna, 810 Chateau St., Allegheny, Pa.

IV. J. Gilius, 32 Van Buren St., Pácaic, N. J.; J. Šukys, 154-6 Grand St., Brooklyn, N. Y.

V. L. Kupčinskis, 217 E. Centre St., Shenandoah, Pa.

VII. A. Valincius, 9 William St., Pittston, Pa.

VIII. M. D. Činikas, 2727 W. 22nd St., Chicago, Ill.; A. Petraitis, 4630 Gross Av., Chicago, Ill.; V. Mišeika, 3149 S. Halsted St. Chicago, Ill.

X. A. Merkevičius, Box 136, Johnston City, Ill.

XI. M. Mockus, Box 54, Detroit, Mich.

XII. T. Bartkus, 559 Garfield Av., Valparaiso, Ind.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokyti be mokytojo (apdaryta) \$1.00

Vaiku draugas arba kaip mokyti skaityti ir rašyti be mokytojo..... 15 c

Naujas Budas mokyti rašyti be mokytojo..... 10 c.

Aritmetika mokiniams mokanti, su paveikslais (apdaryta) 35 c.

Viso \$1.60

Kas atsilyg iškirps šita apgarsinimą iš "Kovos" ir \$1.00 per mooney orderj, tai gaus visas 4 knygas 60 c. pigiau.

P. MIKOLAINIS
Box 62 New York City.

BUK MANDAGUS!

NUSIPIRK

ETIKETA

Arba taisyklės, kurių kiekvienas turi prisilaikyti apšėjime su kitais. Ten rasit suvirš 300 pamokinių gražaus paselgimo dėl visų visokiuose atvejuse. Kaina 25c. Piginus mažiau dolerio galima siųsti krasos ženklelais.

M. M. Rice-Herman
140 E. 19 st., New York.

"KELEIVIO" KALENDORIUS

1913 METAMS.

Su darbininkų šventėmis ir paminėjimais svarbių nuotikių iš kovos darbo su kapitalu, ir papuoštas gražiais paveikslais. Turinys 20-ties sukaktuvės Kražių kerdynės. Kaip atsirado popiežiai. Ar ištikrųjų žmogaus siela nemirštanti? Kaip caras Aleksandras III važiavo. Kariviai. Nuo ko pacina vėjas. Kas yra dinamitas ir kaip jis padarytas. Didžiausi gaisrai ir nuostoliai. Atmosfera (oras). Didžiausios upės pasaulyj ir daug smulkesnių raštų. Kaina 25c.

Piginus galite siųst taip: Suvyniokit j popierj sidabrinj 25c., įdėkit j laiški ir užrašykite savo "Keleivio" adresą. Mums labai daug taip prisijuncia ir negirdėt, kad prapulti.

Tėmyčit! Kadangi kalendorių jau mažai teliko, tad pasiskubinkite užsirašyti, nes vėliaus gali pritrukti. Adresuokit taip:

"KELEIVIS",
28 Broadway, So. Boston, Mass.

"KOVOS"

Administracijos

Gallma tuojau užsirenuomeruoti šinos žemiau surašytus lietuvių laikraščius. Juk beveik visi sąjungiečiai, apart "Kovos", skaito da ir kitus laikraščius, todėl užsirašykite juos per "Kovos" Administraciją, tuomet Sąjungai bus pelnas, o jūs gausite tą ko norite. Verta užsirašyti šiuos laikraščius:

RANKPELNIŠ

Dvisavaitinis

Kaina metams \$1,50

Išaina Skotijoj

LAISVĖ

Du syk j savaitę

Kaina metams \$2,00.

Išaina So. Boston, Mass.

KELEIVIS

Savaitinis

Kaina metams \$1,50

Išaina So. Boston, Mass.

DARBININKŲ VILTIS

Savaitinis

Kaina metams \$1,50

Išaina Shenandoah, Pa.

DILGĖLĖS

Dvisavaitinis

Kaina metams \$1,00

Išaina Pittsburgh, Pa.

LIETUVIŲ ŽURNALAS

Mėnesinis

Kaina metams \$1.00

Išaina Chicago, Ill.

LAISVOJI MINTIS

Mėnesinis

Kaina metams \$2,00

Išaina Scranton, Pa.

Taigi ar sau ar savo draugams užrašysit minėtus laikraščius, užsakymus visuo met siųskite "Kovai".

1815 E. Moyamensing ave., PHILADELPHIA, PA.

Kelestone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506

Dr. Philip ROVNO

423 Pine st. PHILAD., PA.

Prisilimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Gallma susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

RUSISKAI-AMERIKONISKA LINIJA.

Geriausi, didžiausi ir greičiausi laivai, atlieka tarnystę tarp Rusijos ir Amerikos nestodami net didžiausiuose portuose.

"CZAR", "KURSK" IR "RUSSIA".

I Rotterdamą j 9 d.; j Liepoją-11 d.

\$33.00 III klasios \$35.00

\$45.00 II klasios \$50.00

\$60.00 I klasios \$70.00

Sekantis išplaukimas iš New Yorko:

Czar -- May 3rd

Russia -- May 17th

Dėlei platesnių informacijų kreipkitės pas mūsų agentus, arba pas generališkių agentą:

A. E. JOHNSON & CO.,
GEN. PASS. AGENT
27 BROADWAY, NEW YORK.

POPIEŽIUS AR KRISTUS?

Mes norėtume kad atsirastų nors vienas kunigas ar katalikas, kuris galėtų prirodyti klaidingumą faktų, sutalpinčių šioje knygelėje, kurioje mes pridedom, kad Rymo-Katalikų bažnyčia yra ne-krėičišniška. Kožnas puslapis yra aktj stadarėjas.

224 pl. preke 25c., su prisuitimtu, 5 už \$1

Kožnas vyras ir moteris, intereso-jantis amerikonikoms institucijoms ir liusybe, turėtj stieluoti šią knygą šimtaj ir išdalyti tarp savo draugų.

American Liberty Pub. Co. (Not Inc.).

Dept. 146 Box 814 Chicago, Ill.

Visiems naudinga

Kliėnintie Atlaėnas viso pasaulio arbs žemlapinė knygelė, prasėjio dešimtmecio išleidimas, kuri turi 499 pusl., didumo 3x4 1/2. Angliškoje kalboje. Mėgus, kurios parodo geografinius, vandenis ir kalonus; Suvienytj Valetinj valstus, teritorijas ir kiek stelte miestų ir kiek gyventojų stelte ir atskiruose miestuose, - taip ir viso pasaulio miestu. Kaina \$1.00. Gaunama pas:

M. M. Dovidaitj

221 Pine st., Wilmington, Del.

VISU ŽINIAI.

Perkrausėiu savo bučernę

ir grosernę j naują ir geresnę

vietą, po num. 2230 Fifth av.

kampas Bredy st. Kas nori

te nebrangiai pirkti gerą ta-

vorą, atėkite pas mane, o bu-

site užganėdinti. Su pagarba.

John Kazlauckas

2230 Fifth ave.,

Pittsburgh, Pa.

F. J. Bagocius

Notaras, Talkos Tėlsėjas.

AGENTAS

Visų Geriausių

Laivinių Kompanijų

28 W Broadway

So. Boston, Mass.

Siunėiu pinigus j visas pasaulio dalis

ESU PO KAUCIJA.

Jel Jums, skaitytojai, patinka "Kova"

va" su mano raštais ir mano redaguojamos "Dilgėlės", tai patiks ir šis

šis teisingas mano patarnavimas pinigų

siuntime. O jūs siųst savo raštus

Jums j "Kovą". Nuo Jūs priklauso,

kad galėėia "Kovoj" rašyti. Rašymas

yra darbas. Dirbt be jokio uždario

nevisada galima. Saėys nenuskriaudami,

paremsit mane nors menku uždario ir aš

galėėiu "Kovoje" rašyti. Ranka ranką

mazgoja - ar ne? Pinigų kalnas tuo

prislunėiu, kas tik pareikalauja.

J. BALTRUŠAITIS,

2400 5 th ave., Pittsburgh, Pa.

I. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka

Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivu

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija j visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai

Agentūra geležinkelių tikiety.

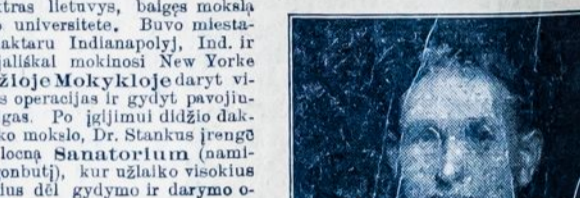
Parduodama geležinkelių tikiety j visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

DAKTARAS IGNOTAS STANKUS,

Tiktas lietuvis, baėgas mokslu stelo universitete. Buvo miestu daktaru Indianapolis, Ind. ir specialiskai mokinosi New Yorko Didžioje Mokykloje daryt visokias operacijas ir gydyt pavojingas ligas. Po įgilijimo didžio daktariško mokslo, Dr. Stankus įrengė savo locn Sanatorium (naminių ligonbutj), kur užlanko visokius ligonitus dėl gydymo ir darymo operacijų.

Gydo ligas:

Nuo reumatizmo, skaudėjimo kaulu, strėnu, koju, peėiu, nuo visokiu kraujo ligu, užkrečiamu ligu, užkietėjima ir nedirbima viduriu, išbėrimu, niežėjimajr augimaj ant veido ir kuno visokiu spuogu, dederivatu ir slinkima plauku, galvos skaudėjima, širdies, inkstu, kepenu ir plauėiu ligas, visokias nervu ligas, neuralgija, drebjėma sanariu, greitj supykima, negalėjima miegoti ir išgostj, greitj pailsima, sunku kvėpavima, peršalimo slogas ir nusilpnėjima sveikatos, visokias moteru ligas, skausmingu ir nerėgulariskiu mėnesiniu (baltuju) tekėjimu ir gumbu. Darau operacijas ant gyslu, kaulu, nervu, smegeniu, moteru ir vyrų gimdanėiu organu. Taipgi darau operacijas ant nosies, akiu ir gerklės.

PADEKAVONES UZ ISGYDYMA.

Aš Jonas Šaltinskas, 926 Jenne st., Kenosha, Wis., ištaru širdingj oėu daktarui Ign. Stankui už išgydytj mane. Dabar prašau Tamietos išgydytj ir mano drauga Juozapj Šaltinskj nuo išėrimo spuogais ant kuno.

Aš Adėlė Bagdonas, P. O. Box 95, Puritan, Pa., pasakysiu tikrj teisybe, kad jusu gydulės man nedang gero padarė, tiktai sustabdė silknimj plauku, išaukino plėskanas ir sustabdė niežėjimj galvos, o kas link užaugintimj plauku, tai aš nieko nenumanau.

A. J. Juskaitis, 511 Railroad Av., Brooklyn, N. Y., išreiėiu savo širdingj padėkavonę Dr. Ig. Stankui už išgydytj nuo skaudėjimo peėiu, skaudėjimo po krutine ir sunkaus kvėpavimo. Da turju kosulj, bet ir tas daug kartų mažėsnis negu pirma.

Jos. Schultz, P. O. Box 245, Cradon, Wis. ir Pranas Grablauskas, P. O. Silver Creek, Pa., širdingai dėkavojame daktarui Stankui už išgydytj nuo kroniškj, užsisėnjusij ligu.

Tos visos padėkavonės yra įdėtos su pavėlijimu paėiu pacientju. Kiti visi yra uėlaikomi didžioje slaptjbej. Dr. Stankus duoda daktariškj rodj ir egzaminavojimj dykai ypatiskai ir per laiskj, be skirtumo kaip toli gyvenate: Amerikoje, Kanadoje ar Anglijoje. Visuomet kreipkitės ypatiskai arba laiskju ant šio adreso:

DR. IGNATIUS STANKUS,

1210 SOUTH BROAD STREET, PHILADELPHIA, PA.

Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 11. Po pietų nuo 2 iki 4 ir vakarais nuo 7 iki 8. Nedėliomis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 1 iki 4.

Šiuomi pranešame, jog jau išėjo iš spaudos LSS. 18-leidimas No. 12-as

SOCIALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI

Parašė K. Kautsky. Iš vokieėiu kalbos vertė P. Kovas. Pusi. 55, prekė 20c

Si knygelė turėtj rastie kiekvienoj darbininko žmogaus grėtelėj, ir kiekvienas intereso-jantis socializmo klausimu, privalo būtinai minėti knygelę naspikriti ir perskaityti, nes tik tokiu raštu skaitydamas darbininkas žmogus, gali gauti supratimj apie socializmo mokslj ir pažinti dabartinę netekusią išsivadėjimo tvarką.

Reikalaujanti minėtos knygelės prisiųskit "Kovos" Adm. 20c, o tuoj apturėsite. Agentam nuleidžiama nuoštimė.

"LAISVĖ"

Visuomenės, Kulturos, Politikos, Literatūros, Populiariskai-Moksliskias LAIKRAŠTIS

Eina du sykiu savaitę: Utarninke ir Pėtnyčioj.

Laikraštis "LAISVĖ" didelio formato, talpina raštus geriausių rašytininkų ir visuomet pilnas naujausių ir tikrausių žinių. "LAISVĖ" prenumerata Suvienytose Valst. metams 2 dol., pusmėėiu 1 dol. Užrubežiuose - metams 3 dol., pusmėėiu - \$1.50.

Ant pažirėjimo siunėiam vienj numerj DYKAI!

Užsirašant laikraštj arba turint kokius nors reikalus adresuokite taip:

"LAISVĖ" 242 West Broadway

SO. BOSTON, MASS.

Rusija pralenkia Amerika.

Ne liuosybėje, bet išdirbime Vodka, skannas rusiškas tautiškas gėrimas, yra žinomas savo čystumu ir pulkumu, nes jis atdyčiai išdirbtas ir savyje prilanko vien sveikas grūdų išsunkas. Mės užlankome Vodka importuotą ir Vodka čionai išdirbtą.

Mės išdirbime Vodka iš čystų grūdų ir tokias pat aparatais ir budu, kaip kad išdirba Rusijos valdžia.

Aėiu mūsų veiklumui mės parduodame už labai nuėmintą prekę. Jūs galite gauti Vodka importuotos ir Vodka čionai išdirbtos, taipgi geriausios Amerikoniskos ir importuotos degtinės, vynu ir saldžių gėrimų.